

EX LIBRIS + MARIGVES DE CHAMPREPVS

EX
LIBRIS
ROBERT
HOE

NEC GLADIO
NEC ARCU
John L. Dudley Jr.

1850

3103. SOLIS (VIRGILIUS) AND AMMAN (JOST). Effigies regum francorum omnium, a Pharamundo ad Henricum usque Tertium. *Frontispiece and 62 portraits within beautiful historiated and ornamental frames engraved on copper by V. Solis and J. Amman.* 4to, red levant morocco, gilt panelled sides, centre ornaments, gilt edges, by Lortic.

Noribergæ: in officina typographica Katharinæ Theo. Gerlachii relictæ Viduæ, 1576.

* From the Champ Repus and Firmin-Didot libraries.

Hoe Sale

EFFIGIES REGVM FRANCORVM OMNIVM, A PHARAMVNDO, AD HENRICVM VSQVE TERTIVM, ad viuum, quantum fieri potuit, expressæ.

CÆLATORIBVS,

Virgilio Solis Noriber: & Iusto Amman Tigurino.

Acceßit Epitome χρονικῶν, eorum uitas, & gesta breuiter complectens.

Cum gratia & Priuilegio, &c.

NORIBERGÆ. 1576.

CANDIDO
LECTORI.

Vicquid præcipias, Esto breuis. Sententia est, candide lector, quæ non solum, artium præcepta tradentibus, obseruanda: sed multo etiam magis, Historicis sequenda videtur. Neq; hoc cuiquàm, inopinatè dictum videri debet, cum tanta inter vtrosq; affinitas sit, vt nomine, non re differre videantur. Magistri enim artium, singuli vnam aliquam, vitæ hominum formandæ, si non semper necessariam, certè conducibilem artem tradunt. Historici verò, non vnam, sed vno complexu omnes, totius humanæ vitæ, rectè instituendæ, artes præscribunt, quod licet abundè vbiq; præstent, maximè tamen tunc elucet, cum Illustrium, clarorumq; virorum rectè dicta, factáue, nobis imitanda, Nefariorum verò hominum facinora fugienda, ob oculos ponunt, quocirca hæc historiæ pars fructuosissima, vitæq; hominum maxime necessaria, merito haberi debet. Breuitatem verò in Historicis laudandam, breuiter docebitur, duobus (qui instar multorum esse queant) adductis testibus, Cæsare nempe, & Salustio, celeberrimis latinæ historiæ auctoribus, quos nemo sanæ mentis, dicat, sermonis latini facultate destitutos, tantarũ rerum seriem, paucissimis

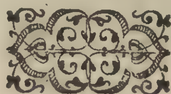
cisimis verbis compræhendisse, Imò credendum potius, eos, rem ipsam, vt erat, certo, grauiꝗ́ iudicio, ponderantes, id, quod in ea laudatissimum iudicarũt, præstare voluisse. Hæc ideo, Amice lector, paucis prælibata sunt, ne breuitas, tanquam res noua, Epitomes huius fidem labefactaret apud eos, qui verum nihil, nisi quòd multis verborum Phaleris vestitum sit, opinantur, Cum contrà veritas, â prolixitate sæpius obscuretur, quâm lucem accipiat. Data hîc etiam diligens opera est, ne breuitatis studio nimiæ, rebus ipsis tenebræ offunderentur, Illius ergo, relictis multis vocabulis Gallicis, maximè verò familiarum, & vrbium, quo lector faciliorem, plenioremꝗ́, rerum, locorumꝗ́ vbi res gestæ sunt, notitiam, vel inspecta solum Geographorum descriptione, consequatur; liquet enim omnibus, vel mediocriter in historia versatis, non paruam promanasse difficultatem, ex propriorũ nominũ, ex vna, in aliam linguã transfusione, cum vna ciuitas, pro alia, non semel vsurpata esse reperiatur, Quæ non dicuntur eo animo, quasi alicuius industria, diligentiaꝗ́ in ijs transferendis, sit sugillanda, aut alioquin contemnenda, minime gentium, Cum in eum finem, hæc præmittantur, ut lectori clarum fiat, perspicuitatis magnam hîc curam habitam fuisse, ideoꝗ́ operis breuitate, neminem, ab eo legendo, merito deterreri debere, Vale & fruere.

PHARAMVNDVS, FRANCORVM REX. I. regnauit annos II.

PHaramundus, filius Marcomiri, Franciæ orientalis, seu Franconiæ Dux, multis, contra Vandalos, & alios suos

ſuos hoſtes, rebus geſtis clarus, ætatis ſuæ anno quinquageſimo, in vrbe VVirceburgo, Francorum Rex eligitur, deq; con ſenſu omnium Francorum Principum, nec non Pontificis Iouis, Salgaſti, reliquorumq; Druidum, ſacrificulorumq; Dianæ coronatus anno à mundo condito, 4380. anno Verbi incarnati, 419. Tulit hanc electionem acerbè Rom. Imperat. Honorius, (quòd videretur derogare Rom. per Gallias imperio) nihilominus, bello Vandalorum Gothorumq; diſtractus, tolerare cogitur. Pharamundus in hoc ſuo nouo Regno, ab omni externo hoſte ſecurus, nihil antiquius habuit, quàm bonarum legum, conſtitutionumq; ciuilium curam ſuſcipere, Inſtitutis ante omnia, qui ciuiles lites, forenſiaq; diſsidia componerent, quatuor, ex prima nobilitate, Dictatoribus. Salica quoq; lex tum lata fuit, præſcripta quoq; ſunt diligenter ea, quæ publicæ quietis conſeruationem concernerent, non neglectis ĳs, quæ, ad cicurandum populum, etiam tum agreſtiorem, priſtinæq; feritatis non planè oblitum, ſpectare videbantur. Vixit hoc tempore D. Hieronymus, Damaſi Papæ 40. ſcriba, transferendis ſacris libris, ex græco in latinum ſermonem, clarus, qui annos natus 91. moritur in Bethlehem, Anno regni Pharamundi tertio. Circa hæc tempora, Alani, & Vandali, occupant Hiſpaniam, celebrata quoq; Synodus Epheſina, contra Neſtorianos, & Pelagianos, ſedente Papa Celeſtino primo. Pharamundus, cum imperaſſet Francis, annis ſeptem, aut, vt alĳ malunt, nouem, moritur, anno ſalutis humanæ 427 Vbi humatus fuerit, hactenus incertum, licet Germanorum aliqui ſcriptores, memoriæ proditum reliquerint, corpus eius, barbara pompa, in montem Francken-berg ſublatum, inibiq; in patrio ſepulchro conditum fuiſſe.

CLAVDIVS, REX FRANCORVM. 2. regnauit annis 17.

CLaudius, dictus Comatus, Filius Pharamundi, succeſsit in patrio regno, anno ſalutis 429. quâmdiu eius

eius fuit regnum, franci crines, barbamq; alere coacti, contra Cæſaris edictum, quo iubebantur ſuccindere crines, in ſignum ſeruitutis. Alij autem aſſerunt, ideo eum iuſsiſſe eos alere comam, quo facilius dignoſcerentur à Gallis, quos ipſe, armis ſubactos, tonderi mandârat. Notiſsimum vero eſt, moris apud francos fuiſſe, alere barbam, ad tempora vſq; Ludouici Iunioris, Francorum Regis 41. ex quo eo tempore, nec Rex, nec ſubditi barbam aluerunt, idq;, conſilio Petri cuiuſdam Lombardi, factum eſſe aiunt, quę conſuetudo ad tempora vſq; Franciſci primi, permanſit, qui rurſum cœpit alere barbã. Claudius animaduertens, Romanorum Impp: vires, aſsiduis Gothorum bellis extenuatas, ideoq; ſui regni dilatandi, idoneum eſſe tempus, noluit ſibi deeſſe, ſed conſcripto ſatis numeroſo exercitu, ea vſus eſt dexteritate, ſcientiaq; militari, vt paucos intra dies, Thulingos, fœderis inter Germanos, Galloſq;, fractores armis ſubegerit, ideoq; facti ſunt vectigales eorum, quorum eſſe ſocij renuerant. Cœpit etiam Vrbem Samarobrinam, occiſis præſidiarijs Romanis. Aggreſſus deinde reliquos, qui ad Rhenũ caſtra habebant, traiectoq; Rheno, perq; Syluam carbonariam, fines Neruiorum ingreſſus, vrbem eorum primariam Tornacum, nequicquâm eruptione ſeſe defendentibus prę ſidiarijs, expugnat, eoſq; omnes internecione delet. Hinc proſpero fortunæ flatu vtens, in Burgundiam delatus, eam aduentu ſuo occupat. Tholoſam etiam, & Angouleſme, totamq; fere Aquitaniam. Septimo regni illius anno moritur D. Auguſtinus, Epiſcopus Hypponenſis, epiſcopatus ſui anno 40. ætatis ſuæ 81. Hoc tempore vixêre etiam SS. Germanus, Epiſcopus Altiſsiodori, Ioannes Damaſcenus, & Paulus Oroſius hiſtoricus, exq; eo tempore, Romanorum per Gallias Imperium, valde diminutum fuit. Claudio cum regnaſſet annis 17. moritur, anno ſalutis humanæ 448. vbi humatus fuerit, hactenus neſcitur.

MERO

MEROVEVS, REX FRANCORVM. III. regnauit Annis 10.

MEroueus, pręmortui Regis agnatus proximus, coronatur Francorum Rex, anno 449. Sunt, qui dicant, filium

filium Claudīj Comati fuiſſe, verum tale nihil de eo inuenitur, in hiſtorījs Gallicis : nihilominus communiter, ab eo ducunt genus eorum Regum, qui recta linea ſucceſſerunt, ad Caroli vſq; Martelli filium, Pepinum. Rex Meroueus vulgo Audax appellatus, eo quòd multis, periculo plenis prælījs interfuerit, maximè autem contrà Hunnos, qui Duce Attila, fratre Regis Bledæ, coacto exercitu quingentorum millium hominum, Germania peruagata, Colonia, Treueriſq; vrbibus, alījſq; multis ad Rhenum ſitis Caſtellis, oppidiſq; deletis, facti audaciores, in Galliam peruaſerant, cinxerantq; Vrbem Aureliam obſidione, quo metu perculſus Meroueus, Theodorici Viſigothorum Regis, Romanorumq; Ducis Aëtīj opem implorat, quorum auxilījs confirmatus, conflixit cum Attila, in campis Cathalaunicis, tanta vtrinq; animorum pertinacia, vt centum nonaginta hominum millia, vtrobiq; cecidiſſe, memoriæ proditum ſit. Theodoricus Viſigothorum Rex, eo prælio occiditur, Attila, potiore exercitus ſui parte amiſſa, cumq; in fugam verſum exercitum colligere non poſſet, ira doloreq; compunctus, in Hungariam, vnde exierat, regreditur. Claruêre hoc tempore, Epiſcopus obſeſſæ vrbis Aureliæ, S. Enniamus, S. Lupus vrbis Troiæ Epiſcopus, S. Nicaſius vrbis Rhemenſis Epiſcopus. Meroueus, hoc proſpero bellorum ſucceſſu factus animoſior, inuaſit magnam Galliæ partem, nemine illi reſiſtere auſo, occupauit etiam Pariſios, & Senones, vrbes Galliæ primarias, exq; eo tempore Gallia, mutato nomine, Francia vocari cœpit. Merouei filius vnus, qui Regem Cornouiæ, Francis vectigalem occiderat, iuſſu Patris concrematur. Meroueus cum extendiſſet Limites Imperīj ſui, regnaſſetq; annis decem, moritur anno 458. Hac ætate, Rex Angliæ Artus, vt ſedaret contentionem inter ſui Regni Nobiles, de præeminentia, ortam, iuſsit eos omnes aſsidere diſco orbiculari, vnde poſtea, communi nomine, Menſæ rotundæ equites, nominati fuêre.

CHILDERICVS, REX FRANCORVM 4. regnauit annis 26.

CHildericus, Merouei Regis filiꝰ, succedit Patri in regno Francorũ, anno 459. Vir forma, morumq; elegantia præstans,

præſtans, quibus naturæ dotibus, neglecta regij faſtigij fama, dum ad improbitatem abutitur, exilium illi conciliarunt vituperoſum: Nobiles enim, Primarijq; Franciæ, indignè ferentes, vagam Regis libidinem, â qua, ne nobiliſsimæ quidem matronæ, tutæ eſſe poterant, tanto in eum odio exarſerunt, vt Rex, peiora ſibi metuens, in Thulingiam, hodie Lorraine vocatam, profugerit, conſilium amici ſui, Viridomarci ſecutus, qui rupto in duas partes annulo, quarum vna Regi relicta, ſecum abſtulit alteram, quam promiſit, ſe teſſeræ vice, Regi miſſurum, cum primum, emolliti procerum animi, tutum illi reditum, in regnum ſuum, dederint. Exulante Rege, eligitur regni adminiſtrator Ægidius Romanus Dominus Sueſsionum, qui iniuſtis exactionibus, francos adeo exacerbauit, vt de reuocando Childerico conſilia inierint, fidelem operam Regi nauante, amico illo Viridomarco. Reuocatur ergo Childericus, cum octo annis exulaſſet, regnumq; recuperat, pulſo Ægidio, quem profugientem Coloniam inſecutus eſt, expugnata vrbe, denuo tamen fuga euadit in ſuam Vrbē Sueſsionū, in qua non multò poſt mortuus eſt. Hoc extincto, Childericus omnia pacata ſperans, inopinato bello implicatur, Dux enim Saxonum Andrachus, obſeſſum venit, vrbem Aureliam, cui ſuppetias ferens, Andrachum fudit, confugereq; ad Comitem Iuliomagi, Paulum Romanum, cogit, quò eum Childericus inſecutus, captam vrbem exurit, occiſo Comite Paulo. Fuit nihilòminus Childericus, cum Andracho paciſci coactus, defectione Germanorum, & Anglorum irruptione, qui nouas quærentes ſedes, in continentem traiecerant, Incolasq; regionum Poteuinorum, Manceorum, Angeuinorum, & Angomiorum, domo pellere tentabant. Childericus, cùm regnaſſet annis 26. aut vt Paulo Æmilio placet, 30. vitam cum morte commutauit, anno ſalutis 484. relictis poſt ſe filio vnico, regni ſucceſſore, duabusq; filiabus. Manſit etiam poſt eum ſuperſtes, Thulingiæ Regina, quæ relicto marito, Childericum in Galliam ſecuta, illicq; nupta fuit.

CLODOVEVS, REX FRANCORVM. 5. regnauit Annis 30.

CLodoueus, filius Childerici, succeſsit in Regno Francorum, anno 4 8 5. qui non multo poſt, ducit vxorem

Clotildim

Clotildim Burgundicam, fidem Christi professam, quæ natum ex se filium, cùm baptizari curasset, infansq; paulo póst moreretur, Rex, criminans baptismum, mortis causam, vxori irascitur. Enimuerò licet multi Francorum Reges, varijs prælijs Romanos fuderint, multaq; illis eripuerint, Supererat tum etiamnum Ægidij filius, Siagrus, Dominus Suessionum, cui magna etiam pars, Galliæ Belgicæ parebat: Hunc igitur aggressus Clodoueus, omni ditione exutum, confugere ad Visigothorum Regem Alaricum, coëgit, â quo miserè proditus, Regiq; Clodoueo transmissus, capite truncatur, exq; eo tempore, Romani in Francia imperare desierunt. Clotildis cùm nullis precibus, quantumuis assiduis, Regi, Christianam fidem persuadere posset, (dictitabat enim prædecessores suos Reges, rectè regnum, etiam illa fide incognita, administrasse) Accidit, post debellatum Regem Lotharingiæ Besinum, vt illi necesse fuerit, instructo exercitu, obuiam procedere Germanis, (quorum magna multitudo, Francos pellendi animo, Rhenum traiecerat,) cum quibus, cùm conflixisset, premereturq; ab ijs, adeo, vt aduersum prælij exitum metueret, Suis Dijs diffidens, votum fecerit, si vicisset, se Clotildis Dei sacra suscepturum Debellatis itaq; Germanis, illaq; Germaniæ parte, vectigali facta, auctoq; Regni pomœrio, reuersus in Vrbem Remensem, vbi eum Clotildis læta expectabat, â S. Remigio baptizatur, sumpsitq; ea, quibus in hodiernum vsq; diem, Francorum Reges vtuntur, insignia trium Liliorum. Eodemq; tempore, soror sua Lantieldis, reliquit Arrianorum sectam, Bella deinde gerit, cum Burgundorum Duce Gondebaldo, hinc aggressus Alaricum, eripuit illi Aquitaniam, ita vt Galliæ, Germaniæq; ex parte, factus Monarcha, apud exteros Principes celebris euaserit, Vnde Imperator quoq; Anastasius, eum dignatus est honore Consulis, Patritijq;, transmissa ad eum corona aurea.

Cum regnasset annis 30. decessit, anno 514. relictis ex Clotilde tribus filijs legittimis, nothoq; Theodorico, sepultus in Templo D. Petri & Pauli Parisijs, hodie S. Geneuefue vocata.

CHILDEBERTVS, REX FRANCORVM. 6. regnauit annis 45.

CHildebertus, filius Clodouei, natu maior, facta diuisione cum fratribus, ditionum à Patre relictarum, obtinuit

tinuit vrbem Parisiorum, Rexq; Francorum vocatus fuit, anno 515. Clodomiro obtigit Aureliensium ditio, Clotario Suessionum, Theodoricus nothus possedit Mediomatrices, singuliq; sumpserunt nomen Regis. Clotildis mater, filios suos, armis gerendis idoneos, conspicata, hortatur eos, vindicare mortem aui materni, Burgundicumq; Regnum auitum recuperare. Itaq; fratres persuasi, Sigismundo Burgund. Regi bellum inferunt, qui vnâ cum vxore, â Clodomiro, Rege Aurelianense opprimitur, qui tamē ipse, victoria inflatus, dum incautius progreditur, pertractus â Gondomaro, fugam simulante, in insidias, occiditur. Clotildis mœrens, trium ex filio relictorum nepotum, tutelam suscipit, quorum duos, non multò pòst, Clotarius eorum Patruus, regnandi cupiditate accensus, mactat, tertius in monasterium euasit. Hoc parricidio Clotildis indignata, secessit in vrbem Turonensium, vbi dolore se crucians, reliquum vitæ tempus transegit. Hinc reliqui duo fratres, inuicem, de se mutuô, malè opinantes, vtrinq; conscribunt exercitus, cumq; res ad manum deuentura videretur, non procul ab vrbe Aurelia, tanta, tamq; inopinata aduersa tempestas oborta est, vt, tactis religione eorum animis, pacem inierint, iunctisq; exercitibus, in Hyspaniam Almaricum Regem (qui sororem eorum in vxorem duxerat,) oppugnatum profecti sint, occupata vrbe Toleto, Regeq; ipso, post varios belli euentus, occiso, reducta sorore, quæ male habita fuerat, eô quòd cum Arrianis sentire noluisset. Regnante hoc Rege, congregari cœpit Concilium Constantinopolitanum quintū, sedente Papa Agapeto. Childebertus, cum regnasset annis 45. moritur absq; legitimo successore, anno 559. Sepelitur extra muros Parisiorum, in Abbatia S. Vincentij ab ipso erecta, hodie S. Germain des prez. vocata, eodem tempore, moriturin Vrbe Turonensium Clotildis, cuius corpus, Parisios relatum, sepelitur in sepultura mariti sui Regis Clotarij, in templo D. Petri & Pauli, hodiè S. Geneuéfuè du mont, dicta.

CLOTA-

CLOTARIVS, REX FRANCORVM, 7. regnauit cum fratre annis 45. ſolus. 5.

CLotarius, poſt mortem fratris ſui Childeberti, ſucceſsit in regno Francorum, anno 560. cum antè in ſuis Sueſsionibus

Sueſsionibus & Galliæ belgicæ ditionibus, regnaſſet annis 45. non Rege modo, ſed homine indigna, ſcelera committens, maximè autem cum parricidio ſe inquinans, regnandi cupiditate excœcatus, impuberes ex fratre nepotes, immaniſsimè trucidauit, occidit etiam in Eccleſia, Gualterum Diuetot equitem, falſsô apud eum delatum, pôſt tamen, re penſitata, hæredes Diuetoti, immeritô occiſi, ſolatus eſt, augendo illis hæreditatem, & dignitatem. Factus iam Monarcha Galliæ, Clotarius, petiuit tertiam redituum Eccleſiaſticorum partem, cui reſtitit animosè, Archiepiſcopus Turonenſium, liberè dictitans, Eccleſiarum poſſeſsiones, pauperum eſſe patrimonium, quo accepto reſponſo, Rex ſeſe continuit. Accepto deinde nuncio, initi fœderis, inter Saxones, & Tulingos, confeſtim duxit exercitum, in Thulingiam, hodie Lorraine dictam, cuius inſperato aduentu, conſternati Thulingi, illicô ſeſe, ſuaq; omnia permiſerunt poteſtati Clotarij, vitam non amplius, deprecantes, quos Rex aſpernatus, rectâ pergit, animo cum illis confligendi, eosq; delendi. Qua re intellecta Thulingi, non deficiunt animo, ſed deſperatione facti audaces, arma expediunt, quâm poſſunt celerrimè, confliguntq; cum Rege magna animorum conſtantia, adeo, vt Rex ipſe de vita periclitatus, victoriam ipſis reliquerit. Intemperantiæ etiam fuit Rex notatus, quamuis ſex vxores legitimas habuerit, ex quibus ipſi multi filij nati ſint, qui poſt eum regnârunt, nempe, Chilpericus, Aribertus, Gontramus & Segebertus, etiam Nothus vnus, nomine Cranus, quem deinde, cum vxore, & liberis exuri iuſsit, quia defecerat ad Ducem Aquitaniæ, cum quo, nomine patris ſui Regis, bella geſſerat. Cùm regnaſſet Clotarius annis 50. vita exceſsit, Compendij, anno ſalutis humanæ 598. Sepultus apud D. Medardum, cui ipſe Templũ dedicauerat, apud Sueſsiones. Circa hæc tempora, cœpit innoteſcere Regnum Longobardorum, quorum primus Rex Alboinus dictus fuit. Durauit iſtud Regnum, ad Regem vsq; Deſiderium, quem Carolus Magnus, captiuum abduxit Lugdunum.

ARIBERTVS, REX FRANCORVM 8. regnauit annis 9.

ARibertus, aliàs Cherebertus, ſuccedit anno 565. fuit autem ſtatim, poſt mortem Clotarÿ Regis, magna inter

inter fratres diſſenſio, cum omnes, pari regnandi cupiditate arderent, maxime autem, quòd Chilpericus fratrum vnus, (aſtu doloq́;) Patris theſauros ad ſe conuerterat, quibus adiutus, largitionibus tentabat, ſibi ad regnum viam ſternere. His animaduerſis, Principes Francorum, ne ex fratrum diſsidio, ciuile Bellum aliquando naſceretur, de communi conſenſu, diuiſerunt Monarchiam Patris, in quatuor partes, ſinguliq́; vocati Reges, Aribertus Pariſijs, totaq́; Neuſtria Francorum Rex dictus fuit, quâmuis Gaguinus, Catalogo Regum eum eximat, credo, quòd pacis, trãquillitatiſq́; inimicus, nihil Rege dignũ geſſerit, indignis Rege corporis voluptatibus deditus, hîc locum ſuum retinebit. Childerico obtigerunt Sueſsiones, omniſq́; Picardia. Gontrandus habuit Aurelianenſem ditionẽ, totamq́; Aquitaniam. Mediomatrices cum Auſtraſia, Sigilberto data. Aribertus nullos habuit liberos, repudiata enim vxore Nigoberga, impuro, duarum ancillarum, amore implicatus fuit, quarum conſuetudinem, monitus à D. Germano, cum relinquere nollet, maioriſq́; eſſet res momenti, quâm vt in Eccleſia tolerari debuerit, Ancillæ adulteræ, etiam Rex ipſe, communione priuantur. Mortuis, hinc intra annum, meretricibus ambabus, Rex reſipiſcit. Cumq́; regnaſſet annis nouem, vitam cum morte commutauit, in Vrbe Dolaya in Gaſconia, ſepultus ibidem, in Templo S. Romani, anno à verbo incarnato 573. Regnante hoc Rege, Alboinus, Longobardorum Rex primus, ab vxore ſua Roſimondæ, Gepidarum Regis filia, occiditur, eò quòd Rex ipſi potum dederat in Patris ſui (ab Alboino deuicti) caluaria, ebibereq́; coëgerat.

CHILPERICVS, REX FRANCORVM 9. regnauit Annis 23.

CHilpericus, eius nominis primus, cum regnasset in Suessionibus suo regno, annis 9. post mortem fratris, fit Fran-

fit Francorum Rex, anno 574. Cuius regni toto tempore, propter eius crudelitatem, infamemq́ intemperantiam, Francia, miſerum in modum, fuit exagitata bellis. Imperator Orientis, reſtituit Francis Prouinciam, â Longobardis, (dum fratres de illius poſſeſsione litigant) ereptam. Chilpericus tres vxores habuit, quarum primam, Andoueram, ſuſceptis ex ea tribus liberis, repudiauit: Secundam, Galſondam dictam, perſuaſus â Fredegonda, ancillarum vna, ſtrangulari iuſsit, ipſamq́ pellicem, quam inſano amore deperibat, in vxorem duxit, habuitq́ ex ea multos liberos, ſed immatura mors eos omnes rapuit, præter vnum Clotarium, qui ipſi in regno ſucceſsit. Tanta in eo regnandi libido fuit, vt fratrem ſuum Sigebertum, Lotharingiæ Regem, â Germanis hoſtibus oppugnatum, omnis iuſtitiæ oblitus, non ſit veritus magna Aquitaniæ parte, vrbeq́ Remenſe exuere. Qua iniuria, frater Sigebertus exacerbatus, inito, cum altero ſuo fratre Aurelianenſi Rege, fœdere, non ſolùm amiſſa recuperauit, verum vlterius progreſſus, victoriæ beneficio vſus, eripuit illi Vrbem Sueſsionum, conflixitq́ cum eo, prope Angoleſmium, victorq́ euaſit, occiſo etiam Theodeberto, Chilperici filio, ipſumq́ fugientem in Vrbem Tornacum, obſedit. Verum Sigeberto â ſubmiſsis, â Fredegonda ſicarĳs, in ſuo tabernaculo necato, Chilpericus liberatur. Brunechildis, quæ poſſeſsionem Pariſiorũ, iam dudum cœperat, intellecta Regis mariti ſui morte, quàm poteſt celerrimè, regreditur in ſuum Regnũ Lotharingicũ. Non multò poſt Fredegonda, facta certior, Regi coniugi ſuo, inoleuiſſe conſuetudinem, quam ipſa cum Maiore Palatĳ habebat, metuens ſuis factis condignam pœnam, ſtatuit anteuertere, collocat ideò in inſidĳs, facinoroſos aliquot ſicarios, qui Regem, de nocte redeuntem â venatione, in pago Chelles, non procul ab vrbe Pariſiorum, incautum iugulârunt, cum regnaſſet annis 23. Corpus eius humatum fuit apud S. Germanum deſprez Pariſĳs. Anno 587. vbi viſitur eius effigies, admota iugulo manu, indicans, quo mortis genere occubuerit.

CLOTARIVS 2. REX FRANCORVM. 10. regnauit annis 44.

CLotarius, eius nominis ſecundus, infans quatuor menſium, ſucceſsit Patri Childerico, in regno Francię, ſub

ſub tutela matris, & patrui ſui Gontrandi, anno 587. Childebertus verò, vrbis Mediomatricum Rex, id ægrè ferens, vi armisq; Impuberis Regis Tutelam, ad ſe transferre tentauit. Mater autem Regis, coacto exercitu, animoſe illi obuiam progreditur, primos ordines exercitus præcedens, puerum Regem, (quem vlnis geſtabat,) militibus oſtendens, quæ res Francorum animos adeo accendit, vt inde manaſſe victoria, quam conſecuti ſunt, credatur. Ita Childebertus reiectus, domumq; reuerſus, non longo pôſt tempore, ipſe, & vxor eius, moriuntur. Fama fuit, â Fredegonda, veneno ſublatos fuiſſe, cuius iuſſu, paulò antè Archiepiſcopus Rhotomagenſis, ab exilio reuocatus, in templo, ipſo die Paſchatis, occiſus fuerat. Anno 14. regni Clotarij, moritur Fredegonda, multorum in Francia cauſa bellorum, eâ extincta, filij Childeberti Regis Lotharingiæ, conſanguinei Clotarij, mouerunt illi quęſtionem ſtatus, negantes, eum eſſe legitimum, req; ad arma deducta, conflixerunt cum Rege, potitiq; victoria ſunt, admodum ſanguinolenta, adeò, vt triginta hominum millia interierint, quo damno accepto Clotarius, iniquis conditionibus, pacem facere cogitur. Brunechildis, huius belli vnica inſtigatrix, & alumna, quę etiam plures regij ſanguinis pueros veneno, alijsq; nefarijs modis, necaſſet, merito omnibus facta inuiſa, iuſſu Clotarij, in cuius poteſtatem deuenerat, aliorum multorum etiam criminum conuicta, â quatuor in diuerſum actis equis, diſcerpta fuit. Sublata eâ, Clotarius Galliæ, Germaniæq; ex parte, monarcha remanſit. Saxones etiam, adeò debilitauerat, vt non facile ab ijs, quicquam inimicum, ſibi metuendum eſſet. Duas vxores habuit, ex prima natus eſt illi filius Dagobertus, cui Auſtraſiæ partem conceſsit, ſub tutela Pepini, & S. Arnoldi, ex ſecunda naſcitur Heribertus, qui Aquitaniæ Rex poſteà factus fuit.

Regnauit Clotarius annis 44. mortuus, anno 631.
Iacet apud S. Germanum deſprez,
Pariſijs.

DAGO-

DAGOBERTVS, REX FRANCORVM II. regnauit annis 14.

DAgobertus, eius nominis primus, mortuo patre suo Clotario, suscipit regni Francorũ habenas, anno 631.

Ariberto

Ariberto,ſuo fratri,conceſsit Aquitaniam, quo mortuo, factus eſt Galliæ monarcha. Viuo etiamnum Patre ſuo, iuſsit Pædagogum ſuum, abraſa prius barba,virgis cædi, quo facto,tantam patris indignationem incurrit, vt crediderit, ſe ſingulari Dei beneficio, manus eius violentas euaſiſse, qua animi religione tactus, iam Rex factus,dedicauit Templum S. Dioniſÿ,tantiſq; opibus ditauit,vt Regum Francorum, ante eum, nemo, tot, taleſq; reditus, extructionibus templorum impenderit. Primam ſuam vxorem (quôd eſſet ſterilis) repudiauit, Deinde duxit Nantildam, ex qua illi naſcitur Clodoueus, qui poſt eum regnauit,habuit etiam filium Nothũ,nomine Sigebertum, quem conſtituit Regem Auſtraſiæ,vt eſſet propugnaculum, aduerſus Sclauones Idolatras. Rex Dagobertus, ſemper circumducebat, magnum Concubinarum numerum, eaſq; omnes ſplendide, regioq; faſtu veſtiebat. Inſtituit etiam paſsim multa Gynæcea, in quibus, immenſo ſumptu, toto regno conquiſitas, pulcherrimas quaſq; mulieres, alebat. Quôd cum D. Amandus reprehenderet, eÿcitur in exilium, Rexq; in ſolita viuendi conſuetudine perſtitit, Nihilominus rectè ea curans, quæ ad regni ſui adminiſtrationem pertinebant. Gaſcones etenim,defectionem meditantes,tam acriter ſeuereq; punÿt, vt facile reliquis, ſimile quid attentandi, animum adimeret. Sclauones etiam pacis conditiones petere,compulit. Saxonibus impoſuit annuum tributum, 500 boum. Britanniæ etiam Regem Iudicail,pacem petere adegit,recognoſcereq; Francorum Regem ſuperiorem & Dominum, eorum, quæ in Francia poſsidebat. Hinc omnes Iudæos, qui Chriſti fidem ſuſcipere recuſaſſent, regno ſuo expulit. Cùm regnaſſet annis 14. moritur in pago d'Eſpinay,ſepultuſq; apud S.Dioniſiũ,anno 645.Regnante Dagoberto,prodÿt in lucem Mahomet falſus Propheta, natione Arabs, qui (adiutus â Monacho apoſtata Sergio) Mahometanæ ſectæ ſemina, ſparſit per Africam primum, quæ deinde, magno Chriſtiani nominis detrimento,per omnem Aſiam,Europæq; magnam partem pullulârunt.

CLODOVEVS 2. REX FRANCORVM 12. regnauit annis 17.

CLodoueus, eius nominis ſecundus, filius Dagoberti, Regnum Francorum eſt adeptus, anno 645. Vnicum

cum fratrem Nothum, Sigebertum dictum, habuit, qui superstite etiamnum Patre, factus fuerat Austrasiæ Rex, cui vnicus filius fuit, quem moriens, commendauit Grimoaldo, Maiori sui Palatij, qui puerum tonsum, in monasterium, in Scotiam vsque transmisit, constituitque filium suum Hildebertum, Austrasiæ Regem, tota hæc res, consilio Didonis Episcopi Pictauiensis, gesta fuit. Biennio pòst, cùm Regi Clodoueo, peruersitas hæc Grimoaldi innotuisset, iussit eum necari, Hildebertumque regno expulit, factusque est Galliæ monarcha. Ex vxore sua Baudoura, sunt illi nati filij tres, Clotarius, Theodoricus, & Childericus, singulique, vnus post alium, Reges facti fuêre. Fuit eo regnante, tanta annonæ caritas, publicaque in Francia fames, vt Rex, detracta templi S. Dionisij aurea, argenteaque donaria, (quæ magno pondere Dagobertus Rex dedicauerat) pauperibus distribuenda curârit, Ideoque eum posteà, mentis impotem factum, quidam non tam falsò quàm impiè criminantur, cum Deus, pauperes, nobis, vt membra sua, commendauerit. Deinde perspicuum est, si mente captus fuisset, vt quidam somniarunt, non suscepisset, multò pòst, expeditionem vltramarinam, in qua per Septennium, magna cum laude versatus fuit, erepto etiam hostibus, Saluatoris nostri sepulchro, vrbe Hierusalem, Relicta in Francia, quæ regni negotia curaret, vxore sua Baudoura, cuius literis reuocatus in Franciam fuit, ad sedandam seditionem, per absentiam suam obortam, quod etiam, reuersus in Franciam, abundè præstitit, punitis duobus filijs, defectionis auctoribus. Tandem, cùm regnasset annis 17. viuis excedit, anno verbi incarnati 642. sepultus, cum patre suo apud S. Dionisium.

CLOTARIVS 3. REX FRANCORVM. 13. regnauit annis 4.

CLotarius, eius nominis tertius, post mortem patris sui, coronatur Francorum Rex, anno 663. qui officiũ

sui

ſui adeo negligens,regijq; faſtigij oblitus fuit,vt cõſtituto Regij ſui Palatij Maiore, regni Adminiſtratore Ebroino, omnia munera publica,negotiaq;,nutui illius permiſerit. Vnde tanta creuit huic Ebroino,reliquisq; poſt eum pręfectis,auctoritas, vt ipſi Reges, parêre præfectis, quodammodo viderentur, ſecedentes â frequentia hominum, in remota ab vrbibus caſtella, aut amœnos aliquos hortos, vbi ſe oblectantes, toto anno non prodibant in publicum, niſi Maij menſis die primo, tum vecti curru, triumphantium more, ſplendidè, regioq; luxu veſtiti, ſeſe oſtentabant populo, excepti lætis vulgi clamoribus, ſalutationibusq;, (popellus enim ludicris hiſce mirabiliter delectabatur, maieſtatemq; ſuorum Regum admirabundus ſpectabat.) His ſpectaculis finitis, rurſus ſeſe conferebant, in ſuas villas,venationibus, & reliquis ſuperuacaneis operis, tempus tranſigentes, quaſi regni negotia, ad eos nihil pertinuiſſent, manſitq; hæc conſuetudo Francorum Regibus, ad Pipinum vsq;,qui ex præfecto,factus eſt Francorum Rex, vt pôſt dicetur.Itaq; regnantibus iſtis voluptuarijs Regibus, non parum Francorum regnum diminutum eſt, cum vltra Pariſios, Normandiamq;,non ita longè ſeſe extenderet Francorum Regum Imperium. Vicini enim Principes, vſi hac oportunitate, hinc inde auellentes,multas, Regni Franciæ ditiones, ſibi vſurpârant. Aquitaniam, regnum in Gallia valde opulentum, ſibi vſurparunt Principes Gaſconiæ,Quercy & Perigort,alijq; qui in ea regias præfecturas obtinebant,ſub titulo Comitum, Ducumq; eas inuaſerunt, hæredibusq; ſuis, poſsidendas tranſmiſere,qui eas, ſocordia Regum,ad Caroli Martelli vsq; tempora,quietè poſſederunt, qui Ducem Eudonem oppreſsit, quòd Saracenis,ad inuadendam Franciam, tranſitum per ſuas ditiones,dederat,tuncq; poſtliminiò reuerſæ, ad Reges Francorum, illæ Prouinciæ. Clotarius,cum regnaſſet annis 4. nullis poſt ſe relictis filijs ſucceſſoribus, anno 667. moritur.

CHILDERICVS 2. REX FRANCORVM 14. regnauit annis 12,

CHildericus, eius nominis secundus, post mortem fratris sui Clotarij, fit Rex Francorum. Verum enimuerò notandum,

notandum, fratrem ſuum Theodoricum, natu minorem, paulò plus minus, annum ante hunc regnaſſe: quo, vna cum palatij præfecto ſuo, in monaſterium detruſo, propter immanem ſuam tyrannidem, quam Principes Francorum, tolerare diutius noluerunt. Ne regni ſedes vacaret, receperunt hunc Childericum, in Regem ſuum, anno 668. habuitq́; præfectum, Volfradum. Sunt autem Franci, fruſtrati ſua ſpe, quem animo conceperant, de nouo Rege, qui nihil vnquam Rege dignum præſtare potuit, adeo vt propter tyrannidem, euaſerit omnibus ſuis inuiſus, maximè autem, multorum odia incurrit, cùm Bodillum Nobilem Francum, immeritum, palo alligatum virgis cædi iuſsit. Neq́; vero Rex, diu impunè tulit. Bodillus enim, hac iniuria, ignominiaq́;, iuſto in Regem odio exarſit, adeo vt ſtatuerit, Regem interficere, perfecitq́; non multò pòſt, improuiſo Regem, è venatione redeuntem, adortus, interemit eum, in villa Chelles vocata, nec ſola Regis morte ſatiatus, reginam etiam vtero geſtantem, trucidat. Regnauit Childericus annis 12. fuitq́; ſepultus vna cum vxore in templo S. Germani des prez, les Paris, anno 679. nullis poſt ſe relictis liberis ſucceſſoribus. Regnante hoc Childerico, magna eſt orta diſſenſio, de primatu, inter Eccleſias Romanam, & Rauennatenſem. Tandem Rauennatis ceſsit Romanæ, licet antè ſe nominauerit illius caput. Non multo pòſt, Rauennates, cum tentaſſent recuperare ſuam priſtinam libertatem, à Iuſtiniano ſecundo, tanta vi oppugnati fuêre, vt eorum vrbs capta, & direpta ſit, Epiſcopus etiam Fœlix nomine, candenti ferro excœcatus, miſſusq́; in Pontum Inſulam, in exilium, iuſſu, inſtiganteq́; Papa Rom: qui eum, capitali odio perſequebatur.

THEO-

THEODORICVS, REX FRANCORVM 15. regnauit annis 26.

THeodoricus, eius nominis primus, mortuo suo fratre, reuocatus è monasterio, in quod à Francis fuerat protrusus,

protrusus, post mortem Clotarij 3. restituitur pristinæ suæ Regiæ dignitati, anno 680. habuit præfectum Landesilum. Ebroinus verô, qui ante hunc, eo munere functus fuerat, protrususq; cum Rege in monasterium, ægro ferens animo, Landesilum sibi, in præfectura prælatum, relicto monasterio, conscriptoq; exercitu, tanto animo aggressus est Theodorici Regis exercitum, vt eum fuderit, pauloq; pôst, congressus cum Landesilo, Competitore suo, in colloquio eum fraudulenter interemit. Vnde postea multi in exilium missi fuêre, Episcopi etiam aliquot, morte mulctati, redijtq; ad præfecturam suam Ebroinus, sumpsitq; ab Aduersarijs suis plenam vindictam, nulla etiam habita ratione, potentiæ vel Nobilitatis. Deuicit etiam Pipinum, & Martinum fratres, Austrasiæ Duces, Imô, ipsum Martinum, contra datam fidem, occidit, cuius tamen mortem, non diu impunè tulit Ebroinus, â Comite Hermenfroy, occisi Ducis Feudatario, mortem Domini sui vindicante, illiusq; arrogantiam puniente, in lectulo occiditur, qui deindè, ad Heristellum confugit: qui capto Rege Theodorico, restitutoq; pristinæ libertati & dignitati, magnam apud Francos nobiles gratiam, & famam consequutus fuerat, promotusq; ad præfecturam etiam, in qua multa cum laude se gessit, præclara, excelsi animi signa ædens, augendo, dilatandoq; Regni pomœria. Theodoricus, cum regnasset annis 26. viuos reliquit, anno â Christo nato 694. relictis post se duobus filijs, Clodoueo, & Hildeberto. Humatus, vnâ cum Vxore sua Doda, in vrbe Atrebatensi, in monasterio S. Vasti, vt inibi testatur Epitaphium. Circa hæc tempora, cœpit in magna auctoritate & Veneratione esse Ecclesia Romana.

CLODOVEVS 3. REX FRANCORVM 16. regnauit annis 4.

CLodoueus 3. eius nominis, filius maior natu, prę-mortui Regis Theodorici, succedit anno 694. de quo, nihil

nihil relatu dignum, apud ſcriptores inuenitur, non tam propter ætatem ſuam gerendis rebus inhabilē, quâm, quòd omnia regni munia, per præfectos gerebantur. Pipinus igitur Heriſtellus, Regĳ Palatĳ Maior, omnia publica Regni negotia nutu ſuo adminiſtrabat, Auſtraſiam etiam obtinens. Habuit Pipinus, ex vxore ſua, tres filios, Druonem ſcilicet, & Drogonem Comitem Campaniæ, & Grimoaldum. Ex Alpaide etiam Amaſia, natus illi eſt Carolus Tutilde dictus Martellus, pater illius Pepini breuis, qui pòſt factus eſt Rex Francorum, vt infrà dicetur. Pepinus igitur Heriſtellus Palatĳ Maior, multa bella geſsit, Friſios etiam, eorumq; Ducem Radbotum, armis, Chriſtianam fidem ſuſcipere, compulit, anno ſalutis humanæ 697. Hac ætate Venerabilis vir Beda vixit, Regnante hoc Clodoueo, ſchiſma eſt ortum in eccleſia Romana, ſuper electione Papæ. Mortuo enim Papa Conone, nonnulli elegêre Theodorum quendam, hominem opulentum, Alĳ contrâ, mercede conducti, elegerunt Paſchalem, Archidiaconum, pari ambitione, ſuam vterq; electionem firmam, ratamq; cupiebat. Romani vtriusq; cupiditatem indignati, Tertium elegerunt, repudiatis duobus illis antè electis, qui etiam coacti fuere, comprobare, huius Tertĳ, nomine Sergĳ, electionem. Non multo pòſt, Paſchalis, conuictus, artis magicæ beneficio, papatum ambĳſſe, tonſus, in monaſterium detruditur, vbi ira doloreq; poſt paucos dies moritur. Circa hæc tempora, Saxones, qui hactenus nulla vi potuere cogi ad Chriſti fidem, vltrò ſeſe Chriſti iugo ſubmittunt, ſedulam operam præſtante Sergio,

HILDEBERTVS, REX FRANCORVM. 17. regnauit annis 18.

Hildebertus, eius nominis secundus, mortuo fratre Clodoueo, fit Rex Francorum, anno 698. omnia autem

tem publica regni negotia, nutu Heriſtelli præfecti, de quo ſuprâ dictum, adminiſtrabantur, Hildebertus, vmbram verius, quam Regem gerebat. Pipinus enim Imperatorum, Regumq; legatos per ſe audiebat, ĳsq;, etiam inconſulto Rege, reſponſa dabat, Bella gerebat, rurſum pro libidine ſua, pacem, induciaſue faciebat. Deniq;, regnantibus his perſonatis regibus, in tantum creuit Præfectorum auctoritas, vt nemo, etiam in toto regno, eos contra hiſcere auderet. Etenim Lambertus Epiſcopus Vltraiectinus, ab exilio reuocatus, auſus Pipinum, ob commiſſum adulterium, verbis caſtigare, â Dodone Concubinæ fratre, miſerum in modum occiditur. Pipinus nihilominus ſeruata priſtina auctoritate, inſtituit filium ſuum Grimoaldum, regĳ palatĳ Maiorem, quo, poſt paucos dies, â milite Friſio, interfecto, ſubſtituit illi, ex filio nepotem Theodaldum, vulgo Tibaudt vocatum, cuius pater Drogon, Comes Campaniæ fuerat. Carolum verò Martellum, filium nothum, Ducem Auſtraſiæ creat, quem deinde, mortuo Pipino, Plectrudis nouerca, captiuum, Coloniam duci iuſsit, eiusq; ditiones, filio ſuo, ex ſecundis nuptĳs nato, Theodaldo ſeu Tibaudt, poſsidendas tradit. Hildebertus, cum regnaſſet, ſub cura Maiorum Palatĳ, obĳt, anno ſalutiferæ incarnationis 715. regni ſui anno 18. Sepultus apud S. Stephanum, in Vrbe Nancrio, relictis duobus poſt ſe filĳs, Dagoberto, & Lotario. Circa hæc tempora, Veneti, obuiam euntes diſſenſsionibus, ex ambitione nouorum Gubernatorum, indies naſcentibus, crearunt ſibi Ducem, ne ſic quidem ſperatam concordiam conſecuti, occiſis aliquot, ex primis Ducibus, ſucceſſoribus tam limitatã, circumſcriptamq; poteſtatem reliquerunt, vt præter Ducis nomen, nihil fere ipſis ſuperſit. Decernendi enim poteſtas, penes Senatores remanſit, Licet decreta Ducis nomine, ſigilloq; firmentur, illius etiam nomine moneta cudatur.

DAGOBERTVS REX FRANCORVM 18. regnauit annis 4.

DAgobertus, eius nominis secundus, coronatur Francorum Rex, anno 716. regebatur autem nutu Plectrudis,

trudis, viduæ Pipini, illiusq́; nepotis, Maioris Palatij Thidaldi. Interim Franci aliquot nobiles, crearunt sibi alium Regem, Danielem seu Chilpericum vocatum, adiuncto illi Maiore Palatij, Comite Hermenfroy, (occisi ab ipso Ebroini Tyranni fama claro.) Dum hæc in Francia geruntur, Carolus Martellus, à Plectrude nouerca, captiuus in Vrbe Colonia detentus fuit. Quâmdiu Reges isti vmbratiles regnarũt, Francia miserum in modum, asiduis bellis dilacerata fuit, Nec finis calamitatum fuit, quoad regnum Francicum, submotis istis nominetenus Regibus, ad Martellorum familiam translatum est. Theodaldus enim, Plectrudis filius, ægrè ferens Competitorem suum Hermenfroy, Regemq́; illius Chilpericum, coactō exercitu eos aggressus, amissa exercitus sui maiore parte, circa syluam carbonariam, turpiter fugiens, nobilium Gallorum animos à se abalienauit, adeo vt Plectrudis, ambitiosissimæ fœminæ iugum, diutius ferre recusarint. Cum hæc gesta sunt, moritur Rex Dagobertus, relictis duobus post se filijs, Theodorico, & Chilperico, qui in monasterium fuere protrusi. Irminfridus enim, Maior Palatij Regis Chilperici, Theodaldo deuicto, victoriæ adeptæ fama, suas partes non mediocriter confirmauit. Sustinuitq́; Regem suum in regno, quoad Martellus, carcere euadens, creauit Regem Clotarium, Dagoberti præmortui patruum, Chilperico profligato, & ad Regem Aquitaniæ confugere coacto, Vnde tamen, post mortem Clotarij reuocatus, ab ipso eodem Martello, regiæ dignitati restitutus est. Regnante eo, Philippus imperator, edicto sustulit omnes è templis imagines, idq́; de consensu Patriarchæ Constantinopolitani. Papa verò Constantinus, coacta Romæ synodo, reiectis ab ijs adductis argumentis, vtrumq́; hæreseos damnauit, excommunicationibus etiam validissimis fulminans.

CLOTA-

CLOTARIVS, REX FRANCORVM 19. regnauit annis 2.

CLotarius, eius nominis quartus, ſucceſsit in Francorum Regno, anno 720. Dictum autem ſuprâ, Carolum

rolum Martellum, euasisse è carcere Coloniensi, in quo eum Nouerca Plectrudis, per aliquot annos, arctissimè asseruari fecerat. Factus ergo liber Carolus Martellus, conscripto exercitu satis valido, Regem Chilpericum adoritur, manuq; armata, regiam suam dignitatem, tuentem, prope Vrbem Samarobrinam, profligat. Nec verò Chilpericus animum despondet, sed quanta maxima potuit celeritate, renouato exercitu, impetratisq; auxilijs ab Aquitaniæ duce, denuo belli fortunam experitur, Vincitur tamen ipse, & Dux Aquitaniæ socius, amboq; in interiorem Aquitaniam profugiunt. Irminfridus autem, Maior Palatij Regis Chilperici, è fuga peruenit in Vrbem Iuliomagum, eum Carolus Martellus insequitur, captaq; vrbe, in suam potestatem redegit, satis humaniter nihilominus cum eo actum est. Ipsa enim Vrbs, exilij sedes illi data fuit. Martellus, deuictis hostibus, factus voti compos, reuersus in Franciam, eligitur Maior Palatij, regniq; præfectus, instituto nihilominus Rege Clotario, qui consuetudinem prædecessorum Regum secutus, nomine Regis contentus, nullis se rebus gerendis immiscuit, nam, vt iam sæpe dictum est, Respublica, nutu præfectorum, omnia pro libidine sua administrantium, regebatur. Cum Clotarius, sub cura Martelli, regnasset annis 2. è viuis excessit, anno humanæ salutis 721. Sepultus apud patrem, & fratrem, in Vrbe Nancy.

F CHIL-

CHILPERICVS 2. REX FRANCORVM 20. regnauit annis 5.

CHilpericus, qui etiam Daniel dictus fuit, (qui regnauit ante Clotarium duobus annis,) reuocatur mortuo

tuo Clotario ex Aquitania, restituiturq; suo pristino regno, per Carolum Martellum, Maiorem Regij Palatij, anno 722. Cur autem ab exilio reuocatus fuerit, alia causa non reperitur, nisi quòd Aquitaniæ Dux dicatur, præcipuus huius reuocationis auctor, extitisse, ipsiusq; intercessione, hunc Chilpericũ, ad regnum Francorum rediisse, præteritis duobus, in monasterium protrusis, Dagoberti Regis filijs, legitimis Regni hæredibus. Carolus Martellus, Regij Palatij Maior, sublatis Competitoribus suis, omnia Regni negotia, pro suo arbitrio administrabat. Regnauit sub eius cura, & auctoritate Chilpericus, annis tribus, hinc moritur, anno verbi incarnati, 726. Sepultus, in Ecclesia Cathedrali Nouioduni. Regnante hoc Chilperico, denuo magni excitantur tumultus, de veneratione imaginum, quas Imperator Leo, edicto è templis tolli, publiceq; exuri iusserat. Papa verò Gregorius 2. quantum maximè potuit, repugnauit, omnibus Leonis Imperatoris subditis, sub pœna excommunicationis interdicens, ne edictis obedirent, aut aliâs debitum tributum ipsi pendêrent. Circa hæc tempora, moritur Rex Britanniæ, nullo relicto legitimo successore, Vnde regni Principes, in septem diuisi factiones, quas regni nomine fouebant, ciuilibus bellis tumultuari, seseq; mutuo ad internecionem vsq; extirpare, per triginta annos, non destitêre, ad regnum vsq; Caroli Magni, qui deuictam Britanniam, regno Franciæ inseuit, reliquosq; Regulos, vectigales reddidit, tumultuantesq; Britannos compescuit.

THEODORICVS 2. REX FRANCORVM. 21. regnauit annis 15.

THeodoricus, eius nominis secundus, filius maior natu Regis Dagoberti 2. è monasterio, in quod in tenera ætate,

ætate, vna cum fratre ſuo Chilperico protruſus fuerat, euocatus â Rege Daniele, ex præſcripto legum Salicarum, directam Regum lineam intuente, mortuo Daniele, coronatur Rex Francorum, anno â Chriſto nato 726. qui toto ſui Regni tempore, nihil Rege dignum præſtitit, neglecta regni cura, cuius negotia omnia, pro arbitrio Caroli Martelli, Maioris regñ Palatñ, vt iam multoties, in vitis prædeceſſorum Regum, dictum fuit, regebantur, qui, multas ſanè res laude dignas, ſub hoc Rege, geſsit, adeo vt poſt mortem, meruerit inter Francorum Reges ſepeliri, erecta etiam ſtatua. Tanta enim ocioſorum Regum fuit, circa publica Regni munia, negligentia, vt omni Reipub: cura Maioribus Palatñ commiſſa, tandem etiam poſſeſsione ipſa nomineq; Regni ſpoliati fuerint, Maioribusq; id occupandi occaſionem dederint, vt pôſt dicetur. Cûm ſub Maiore ſuo Carolo Martello, Theodoricus regnaſſet annis 15. nullis relictis liberis, moritur, ſepultusq; apud S. Dioniſium, anno â Chriſto nato 740. Regnante hoc Rege, Vrbs Roma obſidetur â Longobardorum Rege Luitprando, ideo Papa Gregorius, implorans opem Caroli Martelli, tranſmiſit illi claues Sepulchri Chriſti, vincula etiam S. Petri, additis alñs multis magni precñ donis. Itaq; ab eo tempore ſuſcipit Martellus patrocinium Romanæ Eccleſiæ, idq; tam ardenti animo, vt ſtatim miſsis ad Longobardos legatis, additis minis, niſi â Roma caſtra mouiſſent, Papam obſidione liberauerit. Exq; eo tempore, Romana ſedes, excuſsit iugum Imperatorum Græcorum, quos antè vt veros Dominos ſuos venerata fuerat.

CHILDERICVS 3. REX FRANCORVM 22. regnauit annis 9.

CHildericus, eius nominis tertius, vulgò Insipiens dictus, coronatur Rex Francorum, anno 741. Iam ante, mortuus

mortuus fuerat Carolus Martellus, relictis post se tribus filijs, Pipino scilicet. Grifone, & Carlomanno. Pipinus successit patri in officio Maioris Palatij, ne tantillum quidem remittens, ab ea, quā pater suus Martellus, in Reges exercuerat, auctoritate. Griffon autem, quietis impatiens, arreptis armis, occupat Vrbē Laon, dumq; eam cōmunire vult, imparatus opprimitur, ducitur q; captiuus in Castrum Nouum situm in Arduenna sylua. Hinc tamen non multo pôst elapsus, confugit ad Saxones, quorum adiutus auxilijs, coacto numeroso, validoq; exercitu, fratrem Pipinum bello petit, à quo demum duodecim Comitatus consecutus, arma vtrinq; posita. Carlomannus huius mundi caduca fluxaq; bona contemnens, profectus Romam, suscipit de manu Papæ, habitum S. Benedicti. Deinde ad montem Casinum in Italia situm, abiens, constringit se voto monastico. Pipinus verô, relictis â Carlomanno ditionibus factus potentior, omnibus præterea Regni proceribus se carum esse animaduertens, non duxit sibi prætermittendam, hanc oblatam, ad regnum perueniendi, occasionem, quoq; facilius, ea quæ animo destinauerat, ad optatos exitus perducere posset, operepretium duxit, primùm conciliare sibi animum Papæ Zachariæ, transmisso ad eum libello, quo vituperosam Childerici vitam, Papæ, quâm potuit diligentisimè delineauit, atq; exposuit, addens etiam, iniquum esse, eos Regis nomen gerere, qui neglectis regijs muneribus, ociosam vitam ducentes, alteri curam omnem regni administrandi demandarent, æquius iustiusq; fore, eos, qui onus regni sustentant, honore etiam nomineq; Regis dignos haberi. Hac ratione persuasus Papa, mandat Childericum tonsum, in monasterium detrudi, in quo etiam mortuus est, vltimus primæ familiæ Francorum Regum, qui ex ea familia, recta linea successerant per annos 331.

PIPI-

PIPINVS, REX FRANCO-RVM 23. regnauit annis 18.

PIpinus, filius Caroli Martelli, cùm per nouem annos administrasset officium Maioris Palatij, coronatur Rex

Rex Francorum, anno 751. non tam de consensu Papæ Zachariæ, quâm multorum etiam Principum Franciæ, quòd eo honore non indignus haberetur, propter scientiam rei militaris, multarumq; rerũ experientiã, quã longo vsu, diu in Republica versatus, consecutus fuerat. Mortuo Papa Zacharia, successor eius Stephanus, à Longobardorum Rege Aistulfo eiectus, in Franciam venit profugus, conquerens apud Pipinũ, de sibi illata ui, à Longobardis. Pipinus igitur, vt qui se Romanæ sedi, iustis de causis deuinctum esse sciret, promisit Papæ, se illiu iniurias non neglecturum, curaturumq;, vt erepta illi restituerentur, quo responso recreatus Papa, quo apud Regem grati animi specimen æderet, Secundò ipsum, cum duobus filijs consecrat in reges Francorum, addito cognomine Christianissimi, (quo omnes deinde successores vsi sunt,) anathemate etiam feriens, omnes eos, qui vllo vnquam tempore hanc inaugurationem contra ire, aut facere quicquam attentassent. Pipinus igitur non multo pòst, ducit exercitum in Italiam, cui cum Rex Aistulfus, ad alpium fauces, iter præcludere nititur, tanta Francorum impressione rejcitur, vt necesse ipsi fuerit, confugere in Vrbem Patauium, vbi à Pipino obsidione clausus fuit, quoad promisit, se papæ petitionibus satisfacturum, Iustitiam nempe, quam vocant S. Petri, illi restituere, Rauennæ etiam, aliarumq; vrbium possessionem. Ipse etiam Pipinus dono dat Rom: Ecclesiæ vrbes hosti ereptas, Bononiam scilicet, Ariminum, fauentiam, Imolam, Vrbinum, Ferrariam, Neapolin, & Insulas Siciliam, & Sardiniam, hæc donatio, offendit non mediocriter Imperatoris animum, ad quem illarum Vrbium possessio spectabat. Reuersus ex Italia, armis aggreditur Ducem Aquitanum Gaÿferum, omniq; ditione exuit, Ducemq; Bauariæ vectigalem sibi reddit, Saxonibus etiam imposuit tributum annuum, trecentorum equorum. Tandem, in Francia erecto Parlamento, receptisq;, per Ecclesias Galliæ, Romanis ritibus, & ceremonÿs, moritur Parisÿs, humatus apud S. Dionisium anno 768. cum regnasset annis 18. superstitibus ex Berta vxore filÿs duobus, Carolo magno, & Carlomanno.

CAROLVS MAGNVS, REX FRANCORVM 24. regnauit annis 46.

CArolus magnus, filius Pipini, qui quàm primùm Patri in regno succeſsit, cupiditate illud augendi accenſus,

ſus, ſtatim animum ad res magnas adiecit, neq; ſpes eum ſua fefellit. Principiò enim bellum illud, contra Deſiderium Longobardorum Regem, rogatu Papæ Adriani, ſuſceptum, propter turbatam poſſeſsionem earum vrbium, quas Pipinus Romanæ Eccleſiæ dono dederat, tam feliciter ad finem perduxit, vt captis Rege, Reginaq;, cum liberis regijs, in exiliumq; miſsis, funditus regnum Longobardorum delerit. Saxones etiam, cum quibus, per triginta annos, acerrimè bellauit, duodecies cum ijs prælio decertans, tandem debellauit, vectigalesq; reddidit. Ducem etiam Hunault, Aquitaniam appetentem, opprimit, Item Rodgaudt, ſimile quid attentantem, in Italiæ Prouincia Foroiulienſi, morte mulctat. Domitis domeſticis hoſtibus, coacto valido exercitu, Saracenos aggreditur, non procul ab vrbe Pampelona, licet non pari felicitate ſucceſſerit, primo prælio victus, Sed deinde, nouis habitis delectibus exercitum ſupplens, regreſſus, hoſtes ſuperat. Dum hæc in Gallijs geruntur, anno nempe 790. celebratur ſeptimum Concilium Nicenum, in quo Græci, cum latinis conuenêrunt de tolerandis in Eccleſia, ſanctorum imaginibus, Item de obeunda ſupplicatione Spiritus ſancti. Deniq; Carolus magnus, perdomito Bauarorum Duce Taſsilone, ſuperatis Dalmatis, Auaris, & Vandalis, conſecratur â Leone 3. Papa Imperator Romanus, acclamationeq; Populi Rom: Auguſtus vocatus fuit Romæ, ipſo Natiuitatis Chriſti feſto, anno 801. Tandem deuictis Britannis, profligatoq; Godefrido, Danorum Normannorumq; Duce, cum regnaſſet annis 46. è viuis excedit, anno Chriſti 814. Corpus eius humatum eſt Aquisgrani. Neq; hîc prætereundum, eum multas etiam res præclaras, togatum geſsiſſe, erexit enim multa, diuerſis in locis, ſtudiorum Gymnaſia, Pariſijs nempe, Patauij, etiam Bononiæ. Vnde etiam non immeritô, ad imitationem Alexandri Macedonum Regis, Pompeiq; celebratiſsimi Rom: Ducis, Magni cognomen vſurpauit.

LVDOVICVS 1. REX FRANCORVM. 25. regnauit annis 26.

LVdouicus Pius, ſucceſsit patri Carolo magno, tam in Imperio Romano, quàm Francorum regno, fuit coronatus

coronatus Imperator Aquiſgrani, à Papa Stephano (qui iam diu in Francia fuerat) anno 814. Duxit vxorem ex familia Saxonum, Hermingardam, ex qua illi ſunt nati tres filij, Lotarius ſcilicet, qui factus fuit Italiæ Rex, in locum Pepini, capite truncati, eò quòd conſpiraſſe contra patruum, accuſatus fuiſſet: Pipinus, qui fuit Aquitaniæ Rex, & moritur, ſuperſtite etiamnum patre & Ludouicus, qui factus fuit Rex Germaniæ, Bauariæq́. Mortua Hermingarda, duxit ſecundam vxorem, Iudith filiam Comitis d'Altorff, ex qua illi natus eſt, filius Carolus caluus, qui patri ſucceſsit in Regno Franciæ. Ludouicus Rex, cum reformandis Clericorum ſui ſtatus, moribus, qui eo tempore luxu, faſtu, epulationibusq́, exemplo populum non mediocriter offendebant, concilium vellet indicere, nunquam potuit voto ſuo ſatisfacere, impeditus bello ciuili. Oppugnatus enim à tribus ſuis, ex primo matrimonio natis, filijs fuit, quos Clerus incitauerat, criminabantur etiam, iniquam regnorũ diuiſionem. Inſuper etiam ipſi Eccleſiaſtici, coacto conciliabulo Compendij, vbi decreuerunt, Ludouicum tanquam inutilem, priuandum Imperio, tonſumq́ in monaſterium eſſe detrudendum, deinde decretum illud tranſmiſerunt Lotario Regis filio, qui ex Italia, Papa comitatus, numeroſo quoq́ exercitu inſtructus, in Franciam venit, patriq́ inſtructis copijs obuiam progreſſus, confligendi animo. Pater verò, prælium deuitans, filij ſui ſe permiſit poteſtati, qui eâ inſolentia, acerbitateq́ in patrem fuit, vt non ſit veritus, eum in carcerem detrudere, apud S. Medardum in Sueſsionibus, Nouercam, vnà cum filio ſuo Carolo Caluo, in exilium protrudens. Principes verò Franciæ, iniquo ferentes animo filij tantam impietatem, intra annum, Regem ſuum carcere educunt, qua re perculſus Lotarius, profugit in Italiam, cui tamen pater illam culpam condonauit. Normanni hoc tempore inuadunt Galliam, Paulò pòſt Ludouicus moritur in vrbe Moguntina, cum regnaſſet annis 26. ſepultus in Vrbe Mediomatricum in Lotharingia.

CAROLVS CALVVS, REX FRANCORVM 26. regnauit annis 38.

CArolus Caluus, filius Ludouici Pij, factus est Rex Francorum, anno 841. idq; occasione diuisionis factæ cum

ctæ cum fratribus, cum quibus ante factam partitionem, ad Fontenaium Isiodorensium, prælio decertauit, in quo magna pars Nobilitatis Gallicę occubuit: quã nacti ansam Normanni, nouis excursionibus vexarunt Galliã, direptis etiam oppidis, Nannetensium, Turonensiũ & Iulio mago, maioraq; tentaturi videbantur, nisi pax inter fratres inita, eos deterruisset, quæ his conditionibus firmata fuit: Vt Carolo Francia omnis occidentalis, inclusa fluuio Mosa, oceano, & montibus Pyrenæis, parêret. Ludouico Franconia, cum multis Germaniæ ciuitatibus vltra Rhenum: Lothario Italia Imperiumq; Romanum. Fuit facta hæc diuisio, de consensu triũ fratrum, ad eum finem congregatorum, in Vrbe Verduno. Quantum attinet ad Pepinum, Carolumq;, præmortui Pepini, Aquitaniæ Regis, filios, Carolus caluus eos detrusit in monasterium, mutato Aquitaniæ regno in Ducatum. Lotharius Imperĳ sui anno decimoquinto, monasticum votum suscipit, relicto Imperio, filio Ludouico natu maiori, Lotharingiam autem, quam de suo nomine ita vocauit, Lothario secundo suo filio, dat. Quibus non multo pôst, sine legitimis hæredibus, vita decedentibus, Carolus Caluus fit Imperator, ex quo tempore, factus est adeo sumptuosus, vt coronatus, dalmaticaq; ad talos demissa indutus, in publicum prodiret, plusq; temporis impendêret cultui corporis, vestiumq; superfluitatibus, quâm rebus serĳs, aut alioquin ad Regni curam spectantibus. Veneno, â medico suo Sedechia Iudæo, necatus, cum regnasset annis 38. humatur eius corpus, apud S. Eusebium Vercellis, anno 878. vnde post septennium, relatum ad S. Dionisium fuit, reliquosq; pone Reges positum. Carolo regnante, anno nempe 851. tanta annonæ caritas, publicaq; fames, per omnes Imperĳ sui ditiones fuit, vt filĳ parentes suos deuorare, plusquâm ferino more, attentauerint. Circa hæc etiam tempora Cardinales elegerunt fœminam Papam, quæ desumpsit nomen Iohannes, sunt qui eam Anglam, alĳ contrâ Germanam natione fuisse scribant, cum sedisset annis duobus, dolore partus extinguitur.

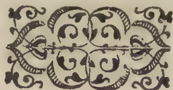
LVDO-

LVDOVICVS 2. REX FRANCORVM 27. regnauit annis 2.

LVdouicus, eius nominis secundus, balbus dictus, successit suo patri Carolo caluo, anno 878. Papæ Iohanni

hanni carus fuit,magnaq; familiaritate coniunctus,Vnde Papa summam adhibuit diligentiam, quo posset eum ad Imperij fastigium euehere,verum Italiæ Principes restiterunt,Papamq;, ea de causa,in carcerem coniecerunt,ex quo tamen, non multò post euadens, in Galliam profugit, coronauitq; dictum Ludouicum in Imperatorem,qui tamen non diu hac dignitate lætari potuit,intra biennium moriens, pregnantem post se relinquens vxorem suam Richildam, quæ deinde peperit filium Carolum,Simplicem dictum. Relictis etiam duobus filijs Nothis,Ludouico, & Carlomanno, qui administrarunt regnum Impuberis fratris,Caroli simplicis. Hoc Ludouico regnante, Normanni excursionibus Galliam vexarunt, fuêre tamen, magno suo damno, reiecti. Soror huius Ludouici nupta fuerat Regi Angliæ,quo mortuo,Ipsa in Franciam rediens, rapitur â quodam Principe, Balduino vocato, qui eam in Vxorem ducens,obtinuit dotis nomine, â Francorum hoc Rege, syluam carbonariam, quæ tractu deinde temporis excisa, excultaq;, Flandria dicta fuit,Comitatus titulo ex eo tempore,â Balduini successoribus possessa. Dicendum etiam obiter hîc est, Ludouicum Bauarum, Caroli Calui fratrem,duos habuisse filios, Carolum nempe & Ludouicum. Carolus succesit Patruo suo Carolo Caluo in Imperio, exq; eo originem duxit Hugo Capetus, â quo cœpit initium tertia Francorum Regum familia. Sed redeamus ad Ludouicum,quo regnante Normanni iterum Galliam inuadentes, magna vtrinq; effusione sanguinis repelluntur. Moritur Ludouicus in Vrbe Compendij, ipso Parasceues die, corpus eius humatur in templo D. Mariæ dictæ Vrbis. Illo mortuo,Regina profecta est ad fratrem suum Angliæ Regem,apud quem dum commoratur,educat filium suum posthumum. Post hunc Ludouicum Francorum Rex nemo Imperatoriam dignitatem consecutus est.

CARLON, REX FRANCORVM 28. regnauit annis 5.

CArlon seu Carlomannus, eiusque frater Ludouicus, præmortui Regis Ludouici filij Spurij, fiunt Reges Franciæ.

Franciæ anno 881. eò quòd nullus legitimus regni hæres præ manibus esset. Vnde in Francia dissensio orta, cùm alij Regnū Bosoni Prouinciæ Comiti deferendum censerent, alij contrà, ad Germanorum Imperatorem, illud transferri cuperent, litem istam diremit ijsdem diebus natus filius posthumus, ex relicta Ludouici Regis vidua, qui legitimus regni hæres, cum propter ætatem, administrando regno ineptus esset, fratres suprà memorati, tutelæ nomine, regimen suscipiunt, conscriptoq; exercitu, obuiã proficiscuntur Danis, Normanisq;, Franciam per quinquennium, omni belli calamitate diuexantibus, initoq; cum ijs, prope Chinon, prælio, occisis nouem hominum millibus, adeo eos debilitarunt, vt relictis, quas antè occuparant, Vrbibus, Treuez & Metz, Francia excedere coacti fuerint. Sunt, qui dicant, eos magno auri pondere accepto, ijs vrbibus, totaq; Francia cessisse. Ambobus istis fratribus, miserabilis, fortuitusq; vitæ exitus fuit. Ludouicus enim ardenti studio in venatione aprum insequens, telo, â socio venationis in feram directo, traiectus, misere perijt. Carlomannus vero, insequenti anno, dum puellam cupitam, profugientem in domunculam quandam, temerè equo insidens persequitur, detorta ceruice, moritur. Datus autem huic Regis titulus, quòd illum ætate, & vita superauerit. Carlomannus cùm regnasset annis quinq;, moritur anno à Christo nato 876. relicto filio vnico, Ludouico, qui patri in regno successit, licet non habuerit plenam regni administrationem, vt infra dicetur, cognominatusq; Inutilis fuit.

LVDOVICVS 3. REX FRANCORVM. 29. regnauit annis 6.

LVdouicus, Inutilis vulgo vocatus, mortuo patre Carlomanno, regnum est adeptus anno 886. In quo se adeo

adeo male gessit, vt Regis nomine, ab omnibus, merito indignus haberetur. Deditus enim voluptatibus corporis, tam vecors factus est, vt nihil, domi forisue, Rege dignum quicquam præstare potuerit. Cumq; illi à Patre relictus esset numerosus, probeq; instructus exercitus, quo facile potuisset Normannis, Galliam populantibus, omniaq; passim diripientibus, resistere, si quid in eo animi fuisset, verum tam timido viliq; animo fuit, vt inito cum ĳs fœdere, promiserit ipsis, per duodecim annos, soluere annuam, duodecim mille librarum, pensionem. Quam ignominiam Franci iniquo animo ferentes, Francicoq; nomine indignum ducentes, Normannis pendere tributum, regno exutum, in monasterium protrudunt apud S. Dionisium. Factus fuerat iã ante aliquot dies subditis inuisus, maxime vero Nobilibus, eò quòd violentas, incoestasq; nuptias, cum monacha monasterĳ S. Baudouræ, contraxerat. Rege igitur intra claustra monasterĳ incluso, Principes Franciæ mittunt legatos ad Carolum Crassum Imperatorem, illius implorantes opem, contra inuasiones, oppresionesq; Normannorum. Imperator precibus eorum persuasus, suscipit Galliæ patrocinium, coactoq; exercitu, obuiam proficiscitur furori Normannorum, eosq; denuo exercitu quadraginta hominum mille, in Franciam irruentes, Vrbemq; Parisiorum obsidentes, monasteria, Ecclesiasq; in Suburbĳs exurentes, tanta vi aggressus est, vt vix eorum vnus euaserit, quo aduerso prælio consternati Normanni, per aliquot annos, abstinuerunt à vexanda Gallia. Nihilominus Carolus animaduertens, omni eos Gallia non ita facile pelli posse, de consensu Francorum Principum, inĳt cum eorum ducibus, Godefrido & Sigefrido, fœdus, concessa illis Neustria trans Sequanam fluuium, cuius regionis Incolæ, iamdudum ad eos defecerant, exq; eo tempore prouincia illa, dicta est Normannia. Tandem ipsemet Carolus Crassus, factus est adeò degener, pristinæq; virtutis immemor, vt exutus suo Imperio, eò egestatis redactus sit, vt vix illi alimenta suppeterent.

ODO, REX FRANCORVM 30. regnauit annis 8.

ODo, filius Comitis Andegauensis, mortuo Carolo Crasso, obtinuit regnum Franciæ anno 891. quamuis non

non esset de familia Carolina, prætulere tamen illum Franciæ Principes, Arnoldo Germanorum Imperatori, qui armis tentabat occupare Francorum regnum. Hoc regnante, Normanni, gens indomita, rupto, neglectoq; , cum Carolo Crasso inito, fœdere, renouarunt in Francia acerrimum bellum, secundo Vrbem Parisiorum obsidentes. Vnde Monachi S. Genouefuæ, quorum oratorium in suburbijs exusserant, ex eo tempore precibus suis horarijs inseruere: A furore Normannorum, libera nos Domine. Eruptionibus verò noui Regis Odonis acerrimis, coacti castra mutare, Vrbemq; liberare. Redeuntes tamen versus suas ditiones, quâ transierunt, omnia barbara sæuitia diripuerunt, occisis incolis, exustisq; multis oppidis, castellisq; in Prouincijs de Brye & Campaigne, occupata etiam Vrbe Troia. Hinc cum Britanniã, eadem exequendi animo peterent, fuere excepti â Britannis alacri, intrepidoq; animo, qui eos duobus prælijs, duodecim millibus hominum occisis, deuictos reiecerunt. Dum hæc in Francia geruntur, Principes aliquot Francorum, persuasi ab Anglorum Rege, miserunt, qui ex Anglia reducerent puerũ Regem, filium Ludouici Balbi, (quem mater, mortuo marito Rege, eò traduxerat, educaueratq; apud auunculum suum Regem Angliæ,) adductumq; coronârunt in Regem Francorum, annos tunc natum quatuordecim. Hac electione, Odo Rex, qui tum in Britannia viuebat, valde consternatus fuit, nihilominus, antequam vita excessit, libero ore, animoq; fassus est, Puerum illum, legitimum hæredem regni, seq; tutelæ nomine hactenus regnum administrasse, moritur deinde anno 889. Sumpsit hic Odo primus, insignia regia, innumeris depicta lilijs, vsusq; etiam similiter depictis vexillis, qui mos perdurauit ad Carolum vsq; sextum, Francorum Regem, qui rursum induxit vsum insigniorum, trium Liliorum, quæ instituerat Clodoueus, Regum Francorum primus Christianus.

CARO-

CAROLVS 3. REX FRANCORVM 31. regnauit annis 27.

CArolus, eius nominis Tertius, Simplex dictus, adeptus est Regnum Franciæ, anno 899. Normannico bello

bello nondum plane ſopito, huc acceſſerunt etiam domeſtica bella, auctore Roberto Comite Pariſino, fratre Odonis illius, qui rerum potitus fuerat, nec deerant è Principibus aliquot, qui Roberti cauſæ fauerent, eumq́ Regem efficere ſtuderent. Carolus verò, quô facilius his tantis ingruentibus malis reſiſtere poſſet, iniit fœdus cum Imperatore Henrico Saxone, collectoq́ exercitu, obuiam proceſsit Roberto, (ab Archiepiſcopo Remenſe iam in Regem coronato) conflixitq́ cum eo prope Sueſsiones, quo in prælio, profligato exercitu, ipſe Robertus occiditur. Illius mortem frater ſuus Hebertus Comes Vermandorum, acerbè tulit, Sed oportunitatem vindictæ idoneam captans, dolorem ad tempus diſsimulat. Rex deinde, quo tandem finis aliquando foret, tot, tantorumq́ malorum, quibus Francia tot iam annis, aſsiduitate bellorum oppreſſa iacuerat, nouum iniit fœdus cum Normannorum Rege Rodolpho, data illi filia ſua in vxorem, ea conditione, vt fiat Chriſtianus, conceſſa etiam dotis nomine Normannia. Rex his omnibus obeundis intentus, diuertens de via in vrbem Peronam, obtulit Heberto, Domino Vrbis, occaſionem exequendi id, quod diu animo occultatum geſſerat. Inuitatus demum Rex ab Heberto, arcem ingreſſus, conjicitur in carcerem, in quo triennio pòſt dolore ſqualoreq́ extinctus eſt. Tamen antequam è vita exceſſit, coactus fuit ab Heberto, & Hugone Comite Pariſino, regno ſe abdicare, idq́ Rodolpho, Burgundiæ Ducis filio cedere. Regina ſalua euaſit ad fratrem ſuum, Angliæ Regem, Eduardum, apud quem, propter Gallicos motus, tredecim annis commorata eſt. Mortuus autem Rex in Carcere Peronenſi, anno 926. cum regnaſſet annis 27. iacet apud S. Fourcy, in Vrbe Perona.

RODOLPHVS, REX FRANCORVM 32. regnauit annis 11.

RODolphus Burgundus, opera diligentiaq; Comitis Vermandorum Heberti, & Comitis Hugonis Parisini,

risini,coronatur Francorum Rex anno 927. qui licet non fuerit regia stirpe oriundus,obtinuit regnum,non tam fretus, adiutusq; opibus, fauoreq; Comitum suprà dictorum,quâm multorum etiam aliorum Franciæ Principum, maximê vero sese fulciens, violenta Caroli abdicatione. Itaq; regnauit duobus, aut vt alij malunt duodecim annis, numeratis ijs, quibus filius Caroli Simplicis, per ætatem regis munere fungi non potuit. Non videtur autem diu regnasse, quôd ferè nihil de eo relatu dignum, scriptum inueniatur, Præter expeditionem illam, quam suscepit in Italiam,inductus spe perueniendi ad imperium,id temporis valde controuersum, sparso etiam rumore Saracenos bello se velle aggredi,qui frequentes apud Neapolim descensiones faciebant,Verumenimuerô omni sua spe frustratus fuit, quamuis deuicerit Berengarium in Italia potentem principem. Tandem cum animaduerteret se Italis inuisum, reuertitur in Franciam, pauloq; post, medicorum euanescentibus curis,à vermibus exesus, moritur. Hoc rege regnante,accidit Romæ nefandi exempli offendiculum,facta enim dissensione super electione Papæ, Sergius, viribus superior deiecit Formosum sede Rom: qui profugus in Franciam venit, nihil intentatum relinquens, quo posset reduci, restituiq; in integrum, quo tandem impetrato, statim post adeptum Papatum moritur. Tum Sergius morte Competitoris lætus, Petri sedem scandit,vindictæq; cupiditate ardens,Formosum sepulchro erutum,pontificijsq; indutum infulis,capite truncari, plusquâm schytico exemplo,cadauer,deinde in Tybrim profluentem projci,iubet.

LVDOVICVS 4. REX FRANCORVM 33. regnauit annis 16.

LVdouicus, eius nominis quartus, vocatus Vltramarinus, eò quòd in Anglia profugus, educatus fuerat, fit Rex

Rex Francorum anno 929. accitus ad regni poſſeſsionem â Franciæ Principibus. Initio regni ſui, bella geſsit cum Imperatore Otthone, Duceq; Bauariæ Henrico, pertractis in ſocietatem ſuam Palatino Ebrado, Duceq; Lotaringo, poſt nihilominus, pace cum Cæſare facta, ſororem eius Engebergam, filiam Othonis primi, (quæ antè Duci Lotharingo nupta fuerat) in vxorem ducit, magnamq; Lotharingiæ partem cum ea adeptus eſt. Reuerſus in Franciam, ſuſpendi iuſsit Comitem Vermandorum Hebertum, paternæ necis auctorem, quo facto, Hugo Comes Pariſinus â Rege alienatus, Normannos, ad bellum regi mouendum, incitauit, quod magno vtrinq; animo aggreſsi, poſt varios belli euentus, Dux Normanniæ Guilhelmus, ab Arnoldo Comite Flandriæ, occiditur. Rex audita illius morte, properat verſus vrbem Rhotomagum, animo capiendi, mortui Ducis filium Richardum, verum antequam Rex aduenit, confugerat ad Comitem Bernardum, præpotentem in Normannia virum. Hugo Comes Pariſinus, non ita multo antè Regi conciliatus, denuò deficit â Rege, criminans iniquum fœdus initum cum Normannis, quorum cauſam apertè fouendam ſuſceperat, ĳsq; perſuaſit, rupto fœdere renouare bellum, pertracto in ſocietatem Rege Danemarckiæ profugo, qui cum nauium claſſe ſubſtiterat ad promontorium de Caulx, tantaq; aſtutia doli ſui telam contexuêre, vt Rex, multis ex prima nobilitate amiſsis, captus in vrbem Rhotomagum aueheretur. Qua re intellecta Imperator Otho, in Galliam ſedandis iſtis turbis ilicò venit, aduentuq; ſuo Rex liberatur, dato obſide Carlomanno, qui paulo poſt inibi moritur. Hugo Comes Pariſinus, hoc inopinato Cæſaris auxilio ſpe ſua deiectus, ſeſe permittit poteſtati Regis, qui, cum regnaſſet annis 16. moritur anno 945. Sepultus apud S. Remigium, in Vrbe Remenſi.

LOTHARIVS, REX FRANCORVM 34, regnauit annis 31.

LOtharius, eius nominis quartus, coronatur Rex Francorum, anno 946. quo tempore Hugo Comes Parisinus,

ſinus,omnia Regni munera adminiſtrabat,qui paulo poſt mortuus,ſepelitur regali pompa,apud S. Dioniſium,relictis poſt ſe tribus ex Aigonda vxore filijs, Hugone ſcilicet, Capeto Othone Duce Burgundiæ, & Henrico, fratris in Ducatu ſucceſſore. Imperator Otho inueſtierat Regis fratrem Carolum Ducatu Lotharingiæ. Lotharius eam donationem tam ægro tulit animo, vt illius ergò,Imperatori bellum denunciauerit, confeſtimq; ducto exercitu verſus Aquisgranum, aduentu ſuo inopinato,Imperatorem imparatum in fugam conijcit, Franci præſidijs nudatam vrbem expugnant, & diripiunt, vnaq; Imperatoriam aulam, opimaq; præda ditati, in Franciam reuertuntur. Imperator hac direptione adeò fuit exacerbatus, vt iurauerit, ſe de ipſa Pariſiorum vrbe pœnas ſumpturum, quam non multò poſt obſidione cinxit,direptis in itinere, prouincijs, Sueſsionum, Remenſium, & Laon. Hugo verò Capetus, & Henricus Burgundiæ Dux, qui vrbem præſidio obtinebant,quotidianis eruptionibus depugnantes, magno Imperatorem damno afficiunt, necato etiam inter alios, quodam die, Nepote Imperatoris. Hoc ſucceſſu, obſeſsi facti alacriores, aſſiduisq; eruptionibus, externos hoſtes inuadentes, Imperatorem, deſperata expugnatione, de abitu conſilia capere compulerunt,quem deinde abeuntem,Franci,magna animi alacritate inſecuti ſunt, eumq; circa Sueſsiones aggreſsi,tantã exercitus ſui ſtragem ædidere, vt fluuius D'ayne,cadaueribus repleto alueo, conſuetum ſuum curſum mutârit. Deuenerunt tamen in mutuum colloquium, Imperator, & Rex, ſtabilitaq; inter eos iuramento pax fuit. Dux Lotharingiæ Carolus,cuius cauſa bellum iſtud ſuſceptum fuit, viuebat tum temporis Bruxellis,ignauo ocio deditus,vnde nobilitati inuiſus,ab omnibus contemnebatur. Clotarius cum regnaſſet annis 31. moritur anno 986. ſepultus apud S. Remigium,in vrbe Rhemenſe,relicto poſt ſe Filio vnico Ludouico,qui Patri in regno ſucceſsit.

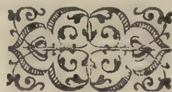
LVDO-

LVDOVICVS 5. REX FRANCORVM 35. regnauit annum 1.

LVdouicus, eius nominis quintus, coronatur Rex Francorum, anno 987. moriturq; anno sequenti Compendĳ,

pendĳ, veneno, vt creditum fuit, ſublatus, ſepultusq́; apud S. Cornelium dicti loci, nullo relicto legitimo regni hærede, Vnde regnum Francorum factum fuit controuerſum, patruus enim ſuus Carolus, Lotharingiæ Dux, qui, vt ſuprà dictum fuit, Bruxellis viuebat, adiutus â Conſanguineo ſuo Othone Imperatore, conſcripto exercitu Franciam petit, ſpe conſequendi regnum, cuius poſſeſsionem ad ſe ſpectare, aiebat, quòd eſſet Regis præmortui agnatus proximus, occupatisq́; aduentu ſuo Reims, Laon & Soyſſons Vrbibus, adeo vt Competitor ſuus, Hugo Capetus perculſus, in interiorem Galliam ſeceſſerit, confirmatisq́; viribus, non multo pòſt, reuerſus, Vrbem Laon, in qua ſe Carolus, cum vxore & liberis, incluſerat, obſidet, breuiq́;, clandeſtino introitu Vrbe potitur, (proditione Ancelĳ vrbis Epiſcopi,) Carolumq́; cum vxore & liberis captiuos, tranſmiſit in vrbem Aureliam, vbi per annos ſedecim captiuus detentus, ſuſcepit ex vxore ſua filios duos, totidemq́; filias, quarum vna, Emenarda dicta, nupta fuit Comiti Namurenſi, nataq́; ex ĳs eſt filia Iſabella, quæ nupſit Philippo illi Auguſto, qui genuit Ludouicum, patrem S. Ludouici, qui hac ratione, dictus fuit deſcendiſſe è ſtirpe Carolina. Sed redeamus ad Hugonem Capetum, qui hac victoria potitus, regnum ſibi aſſeruit, pro ſe adducens Rudolphum Burgundum patruum, qui regnũ obtinuit, de conſenſu Caroli Simplicis per vim expreſſo, Addens inſuper, diuinitus patri ſuo ſignificatum fuiſſe, regnum ad ſuam familiam tranſiturum, perſuaſis hoc modo, aliquot è Galliæ principibus, quodq́; ipſe non indignus eo honore haberetur, propter variam rerum experientiam, Rex permanſit. Competitor ſuus, ab omnibus deſertus, licet verus Regni hæres eſſet, miſerè in carcere moritur, anno 1004.

HVGO CAPETVS, REX FRANCORVM 36. regnauit annis 9.

HVgo Capetus, filius Hugonis Parisini, eligitur Rex Francorum Nouioduni, coronaturq; in Vrbe Remensi,

mensi, anno 988. Initia sui regni tranquilla nactus, non tam vi, & armis, quâm consensu fauoreq́; Principum aliquot Franciæ, maxime verò, quôd Carolum Lotharingiæ Ducem, Competitorem suum diligenter custoditum, in carcere asseruaret, adeò vt illius causam nemo suscipere auderet, Ideoq́; illi, (duobus suis filijs veneno extinctis,) vt fama fuit, in carcere moriendum fuit. Eaq́; ratione Capetus plenam liberamq́; regni possessionem nactus, Vrbem Parisiorum regni primariam, lætis ciuium acclamationibus exceptus, ingreditur. Hinc de medio sublatis, quos nouo suo regno obstare posse putabat, inter quos, Archiepiscopũ Remensem (Regis Clotarij fratrem Nothum) sede episcopali mouit, Instituitq́; in illius locum Gilbertum Philosophum Aquitanum, filij sui pædagogum, qui postea factus fuit Papa, desumpto nomine Siluestro, Imfamis, quôd magicæ artis beneficio, (vt Nauclerus ait) cum diabolo paciscens, eô dignitatis euectus fuerit. Sed redeamus ad Regem. Hugo Capetus nascituris etiam dissensionibus mature prouidere cupiens, curauit filium suum Robertum, se superstite, coronari in Galliæ Regem Aureliæ, â Præceptore suo Gilberto, tum Episcopo Remense, Ipse autem deinde non est vsus diademate, aut vllis alijs regijs insignijs, sed bella gerens continua, laboribus militaribus sese exercebat. Hinc cum esset illi nunciatum, Arnoldũ Flandriæ Comitem, damnare suam istam violentam Regni vsurpationem, ideoq́; debitam Francorum Regibus, ipsi denegasse obedientiam, armis eum aggressus, eripit illi Comitatum Artesiæ, quem tamen non multô pôst, intercessione Ducis Normannię, re transacta, restituit. Cûm regnasset annis nouem, erexissetq́; Ecclesiam S. Maglorij Parisijs, moritur anno 997. cum prædecessoribus suis Francorum Regibus, apud S. Dionisium sepultus fuit.

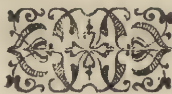

ROBERTVS, REX FRANCORVM 37. regnauit annis 34.

ROBERTUS, eius nominis primus, ſucceſsit patri ſuo Hugoni Capeto, in regno Franciæ, anno 997. regnauit au-

uit autem toto ſui regni tempore feliciter, magnus vir inprimis, pietate inſignis, Doctorum hominum, ipſe doctiſsimus, mecœnas liberalis, religionis cultor eximius, adeò, vt non ſemel ſeſe Clericis, horarias preces decantantibus in Eccleſia, immiſcuerit, profectus etiam Romã religionis ergò, multa quocꝫ Templa, monaſteriacꝫ fundauit, opulentibus ea reditibus dotans, Pariſijs erexit Eccleſiam S. Nicolai des champs prope Palatium, quod tum erat extra muros ſitum, In Vrbe Aurelienſi dicauit Templum S. Mariæ des bonnes nouuelles: diuerſiscꝫ in locis alia multa. Acceſsionem etiam adiunxit Abbatiæ D. Dioniſij. Anno regni ſui quinto, Henricus, Burgundiæ Dux, moriens teſtamento illi reliquit Burgundiam, quam deinde Comes Auguſtonemetum, adiutus fauore, auxilijscꝫ Burgundorum, occupare tentans, vincitur, filiuscꝫ Regis Robertus in poſſeſsionem mittitur. Eodem tempore Vrbs Sens fiſco Regis adiudicata, Comite eius, læſæ maieſtatis crimine, damnato. Circa hæc tempora Rex Robertus, vnacꝫ cum eo Richardus Normanniæ Dux, exercitum in Valencenianos ducunt, ſuppetias ferentes Balduino Flandriæ Comiti, Imperatoris Henrici armis oppreſſo. Rex Robertus, duas habuit Vxores, ex quarum prima Conſtantia, filia Comitis Arelatenſis, ſunt illi quatuor filij nati, vnacꝫ filia, nempe, Hugo, Henricus, Robertus, Eudes, & Aliſa. Hugo & Eudes, patre etiamnum ſuperſtite moriuntur. Hinc Henricus ſecundò genitus, patri in regno ſuccedit. Robertus dux Burgundiæ fuit. Aliſa nupta fuit Comiti Auguſtonemetum, pòſt etiam Flandriæ. Robertus, cum regnaſſet 34. annis, ex hoc ſæculo migrat anno 1030. in oppido Meloduni. Corpus eius humatur apud S. Dioniſium Vxor eius Conſtantia, ſepelitur in Abbatia de Poiſſy, ab ipſa dicata, quam multi pòſt Francorum Reges dotauerunt.

HENRICVS 1. REX FRANCORVM 38. regnauit annis 30.

HEnricus, eius nominis primus, coronatur Rex Francorum, anno 1030. de possesione autem Regni, armis

mis illi contendendum fuit, cum fratre Roberto, qui in ſuas partes pertraxerat, Flandriæ & Campaniæ Comites. Henricus autem, capta iamdudum regni poſſeſsione, adiutusq; auxiliĳs Ducis Normanniæ, & Comitis Corbelĳ, victoria potitus, liberam regni poſſeſsionem conſequitur. Non ita multo poſt, Rudolphus Burgundiæ ſuperioris Rex, cum regnaſſet annis triginta, iam annis factus grauis, tradit regnum ſuum, Conrado filio Imperatoris. Comes autem Campaniæ Eudo, id ægrê ferens, captis armis tentauit illud inuadere, ad ſe id ſpectare, iure ſucceſsionis aſſerens. Quo ab Imperatore repulſo, Regnum in duas prouincias diuiſum fuit, quarum vna pars, ſub Comitatus titulo, Imperio ceſsit, alteram ſub Ducatus titulo obtinuit Regis Francorum frater Robertus. Ne hac quidem partitione contentus Comes Eudo, redintegrato bello, Götheloni Duci Lotharingo, eripit vrbem Bar, & alia aliquot caſtella, Tandem vero, amiſſo exercitu hoc bello, obĳt. Rex intellecta defectione Comitis Melanĳ, eripit illi ditionem, coronæq; Franciæ annectit. Dum hæc geruntur in Francia, Normanniæ dux Robertus, cum vellet ſuſcipere vltramarinam expeditionem, animo recuperandi regnum Hieroſolymitanum, relicto Ducatu, filio Notho Guilhelmo, dat illi Tutorem Regem Franciæ, qui illum, repugnantibus Normannis, in poſſeſsionem induxit. Henricus duas habuit vxores, quarum prima, breui poſt nuptias tempore, moritur, ſecunda, Anna dicta, filia Regis des Rutelois, peperit illi tres filios, Philippum ſcilicet, qui patre ſuperſtite coronatur Francorum Rex, Hugonem Comitem Veromanduorum, & Robertum, qui patrem morte præceſsit. Cum regnaſſet annis triginta, dato filĳs Tutore Balduino Flandriæ Comite, moritur anno 1060. ſepultus apud S. Dioniſium. Hoc tempore, fuere Romæ, tres Papæ, quibus ſede pulſis, Imperator Henricus inſtituit quartum, Gratianum nomine, qui accepti beneficĳ memor, Imperatorem, magni valoris aurea corona, donauit.

PHILIP-

PHILIPPVS 1. REX FRANCORVM 39. regnauit annis 48.

PHilippus, eius nominis primus, succesit patri, coronatusq; Francorum Rex, anno 1061. natus annos nouem,

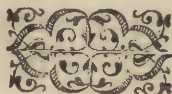
uem, Regnum verò administrabatur à Balduino, Flandriæ Comite, tutelæ nomine, duxerat enim amitam Regis in matrimonium. Principes autem Francorum aliquot, ægrè parêbant Comitis Tutoris edictis. Verùm enimuerò diligentia, prouidentiaq; Comitis, eò res deducta fuit: vt etiam inuiti ipsi præstare consensum debuerint. Coegerat enim exercitum numerosum, quem in Gasconia sustinebat, sparso rumore Saracenici belli, cum reuera, dissipandis Nobilium aduersis consilijs, exercitus ille aleretur. Hoc tempore, moritur Rex Angliæ, sine legitimo regni hærede, instituto ex Testamento successore Guilhelmo Duce Normanniæ. Frater verò Angliæ Reginæ Hauardus, repudiato Guilhelmo, regnum inuasit Guilhelmus traiecto mari, bellum illi infert, tandemq; Hauardo occiso, regno potitur: dumq; in Anglia noui regni confirmandi causa, commoratur, filius suus Robertus, quem Ducatui Normannię præfecerat, factus est adeo insolens, vt Pater coactus fuerit, in continentem trãjcere, ipsiq; bellum inferre, in quo, dum cum filio concurrit, lanceæ ictu ex equo deturbatur, superuentu nihilominus suorum, illæsus euadit. Philippus duxit vxorem Bertam, filiam Balduini Comitis Hollandiæ, ex qua natus est illi filius Ludouicus Crassus, qui post eum Rex fuit: & filiam Constantiam, quæ nupsit Principi Austriæ. Repudiat deinde Rex Bertam, persuasus ab vxore Foulquesij Ducis Andegauensis, quam per annos septem, tam insano, vituperosoq; amore adamauit, vt ea inconsulta, in publicis regni negotijs, vix quicq; statuere auderet. Tandem verò censuris Papæ Paschalis perculsus, reiecta adultera, cum Berta vxore sua, redijt in gratiam. Anno 1095. decreta fuit illa nunq; satis laudata expeditio vltramarina, recuperandi causa regni Hierosolymitani. Imperator exercitus, declaratur Godefridus Bullionius, qui trecentis hominum millibus, multisq; ex præcipua nobilitate comitatus, primo aduentu suo occupat Syriam, Deinde ipsam quoq; vrbem Hierusalem, vbi coronatus Rex, intra annum moritur. Rex Philippus, cum regnasset annis 49. mortuus est Meliodunu, anno 1109. sepultusq; apud S. Benedictum sur Loirre.

LVDOVICVS 6. REX FRANCORVM 40. regnauit annis 29.

LVdouicus Craſſus, ſucceſsit Philippo patri ſuo, coronaturq; Francorum Rex, ab Archiepiſcopo Senonenſi,

nensi, in vrbe Aurelianensi, anno 1109. Principes aliquot Francorum, adiuti auxilijs Angliæ Regis, instigante verò maxime Regis fratre Notho, coniurationis auctore, bellum Regi mouent, quo tumultu non multò pòst sopito, Bellum Anglicum, iam multotiens diuersis conditionibus sopitum, rursum renascitur. Cuius belli occasione, Rex Normanniam petens, Guilhelmum præmortui Ducis Roberti filium, reducit, restituitq;, non tamen absq; armorum strepitu, in quo etiam Balduinus Flandriæ Comes, læthali vulnere læsus, extinguitur, cui successit Carolus Danemarckiæ Regis filius, quo, in Ecclesia Brugensi, necato, Rex confestim in Flandriam proficiscitur, ne Comitatus ille Anglis cederet, Instituitq; Guilhelmum Normanniæ Ducem, quo, non longo pòst tempore extincto, Substituit illi Theodoricum Holsatum, ea conditione, vt sit Francorum Regum feudatarius. Circa hæc tempora, prodiere in lucem Templariorum, Carthusianorumq; ordines, Inuentoribus Brunone Ludimagistro Coloniensi, & Hugone Episcopo Gratianopolitano. Papa Innocentius 2. pulsus Roma, à Papa Aniceto, profugus in Franciam venit, hoc tempore, quem Francorum Rex inuisit, summoq; honore excepit, Aureliç, celebrauitq; in Francia, Remense, & Claramontanum, Concilia. Rex Ludouicus habuit ex vxore sua Alisa, filios sex. Philippum, qui viuo patre suo coronatur Rex Franciæ, qui deinde ex equo, (porco inter eius pedes tumultuante) prolapso decidens, moritur. Tunc Ludouicus Iunior dictus, secundo genitus succedit. Tertius fuit Petrus, Dominus de Courtenay, quartus, Robertus Comes deureux, & duporche, quintus, Henricus Episcopus Bellouacensis, Sextus, fuit Archidiaconus Parisiensis. Rex Ludouicus, cum regnasset annis 28. fundassetq; Ecclesiam D. Victoris in vrbe Parisijs, è viuis excedit, anno 1137. Sepultus apud S. Dionisium. Circa hæc tempora, tanta ventorum fuit vehementia, vt arces domusq; prostratæ, arboresq; multæ, passim per vias radicitus euulsæ, conspicerentur, marisq; inundatio, magno maritimorum locorum damno, insecuta est.

LVDOVICVS 7. REX FRANCORVM 41. regnauit annis 43.

LVdouicus, eius nominis ſeptimus, Iunior vocatus, Patre etiamnum ſuperſtite, regni Francici habenas ſuſcipit,

ſuſcipit, anno 1138. duxit vxorẽ Eleonorã, filiã Ducis Aquitaniæ, obtinuitq́ cum ea Aquitaniã, Comitatumq́ Andegauenſem. Anno regni ſui ſexto, ſuſcepit expeditionẽ vltramarinã, Hortatore maxime D. Bernardo, ſanctitatis fama eo tempore celebri, expertus totum iter periculis, inſidijsq́ plenum, perfidia Græcorum, Chriſtiani etiam nominis, qui cum Turcis clanculum conſpirauerant. Superatis tamen his omnibus difficultatibus, adiutus auxiliarijs copijs, Conradi Imperatoris, vrbem Damaſcum expugnat: ſed ob diſſenſionem inter milites in caſtris ortam, obſidio ſoluitur. Rex igitur, ſalutato in itinere Rege Hieruſalem Balduino, amiſsis ſuorum militum præcipuis, in Franciam reuerſus, repudiat vxorem ſuam, propter adulterij ſuſpicionem, quã de ea conceperat animo, criminabatur etiam, quòd voluiſſet ſe, in expeditione vltramarina, per auunculum ſuum Antiochiæ Principem, prodere. Non multò pòſt Eleonora repudiata, quòd eſſet mulier forma, morumq́ elegantia ſpectatiſsima, patrimonio etiam opulento diues, Ducatu nempè Aquitaniæ, Comitatuq́ Andegauenſi, nupſit Henrico Normanniæ Duci, qui poſtea factus eſt Rex Angliæ, quem fecit etiam, numeroſa prole parentem. Fuit hoc matrimonium cauſa, multorũ, diutúrnorumq́ bellorum, inter Anglos & Gallos, de poſſeſsione iſtarum ditionum dotalium, altercantes. Rex ducit ſecundam Vxorem Conſtantiam, Hiſpaniarum Regis filiam: qua mortua, ſuperinduxit Tertiam, Aliſam, filiam Comitis de Blois, ex qua illi natus eſt filius, vulgò A Deo datus, appellatus, eò quòd Regi, iam ætate graui, præter expectationem, ſingulari Dei beneficio datus crederetur. Cùm Ludouicus regnaſſet annis 43. moritur anno 1180. ſepultus in Abbatia de Barbeau, quam ipſe fundauerat: Vbi illi poſtea, regio ſumtu, Sepulturam Regina extrui curauit.

 PHILIP-

PHILIPPVS 2. REX FRANCORVM 42. regnauit annis 44.

PHilippus Augustus, A Deo datus vulgò appellatus, filius Ludouici Iunioris: fit Francorum Rex anno 1181.

1181. Initio regni sui scripsit edicta seuerissima, in diuini numinis blasphemos, regno etiã Iudęos pellens, hæreticos etiam magna diligentia exterminans. Hic Philippus auxit Parisiorũ vrbem, multis publicis ædificijs, Vias etiam silice strauit, muro clausit S. Innocentium, muniuitq; vrbem turribus, & propugnaculis, Scabinos etiam instituit, Ipsius etiam iussu, luculentum illud, S. Mariæ Parisiensis, ædificium, (iam ante eum aliquot annis cœptum) perfectum fuit. Anno 1196. suscepit expeditionem vltramarinam, recuperandi causa Hierosolymitanum Regnum, à Saladino Ægypti Sultano, Christianis ereptum, quo in itinere passus naufragium, amisit nauium suarum magnum numerum, appellens nihilominus ad Syriæ littus, occupauit vrbem Ptolemaidem, sed peste indies magis ac magis in suos grassante, diffidens etiam Anglo Regi Richardo, qui vna cum eo, ad id bellum profectus fuerat, reuertitur in Franciam. Richardo Angliæ Rege paulò post etiam in suum regnum reuerso, oritur bellum inter eum, Regemq; Franciæ, productisq; vtrinq; exercitibus, cum res ad manus deuentura videretur, essentq; in procinctu milites, prope Isiodunum Richardus, (nescio an aduersam belli fortunam metuens) inermis prodijt versus Philippum, se, suaq; omnia illius permittens potestati, promittens etiam se cupere, & velle ex eo tempore, ditiones illas, quas in Francia obtinebat, beneficiario iure Regum Francorum possidere, eosq; Reges (earum ditionum intuitu) Dominos cognosciturum. Hoc Richardo mortuo, successit in Angliæ Regno, Ioannes sine terra, occiso nepote suo Arto Comite Britanniæ, quam eius mortem Rex Philippus tam acerbè vindicauit, vt armis illi eripuerit prouincias, Normanniã, Aquitaniã, Le maine, Andegauium, Pictauium & Auerniam. Hinc vt dissiparet fœdus initum, inter Ioannem Angliæ Regem, Imperatorẽ Othonem, & Ferrantem Comitem Flandriæ, prælio cum ijs certare non dubitauit, tantaq; felicitate pugnauit, vt fugato Imperatore, Comitem Damartin, & Comitem Ferrantem Flandriæ, captiuos Parisios adduxerit. Cum regnasset annis 43. moritur anno 1223. iacet apud S. Dionisium.

LVDO-

LVDOVICVS 8. REX FRANCORVM 43. regnauit annis 3.

LVdouicus, eius nominis octauus, coronatur Rex Francorum, anno 1224. Viuo etiamnum Patre suo, armis ademit

ademit multa Regi Angliæ, coegit eum etiam ſoluere obſidionem Arcis de la Roche au moine, imò tanta eum inſecutus diligentia eſt, vt totam ditionem Andegauenſem, ea expeditione in patris poteſtatem redegerit. Non multò pôſt Angli deficientes à Rege ſuo Ioanne, acciuerunt hunc Ludouicum, promittentes illi Regnum Angliæ. Traijciens igitur Ludouicus trans mare, valido inſtructus exercitu, peruaſit Londinum vſq;, verum perfidiam Anglorũ pertęſus, qui multis, ijſq; vaniſsimis promiſsis, ipſum ludificârant, reuertitur in Franciam. Initio regni ſui, prodijt vir quidam incognitus, adeo ſimilis Balduino Comiti Flandriæ, (qui iam diu perierat bello vltramarino) vt facile perſuaſerit Flandris, ſe eſſe Comitem Balduinum ex Aſia reuerſum, filia verò Comitis pręmortui, omnino negans eum eſſe patrem ſuum, rem omnem transſcribit Regi Ludouico, illius implorans opem, contra hunc Pſeudocomitem. Rex igitur hominem Peronam ad ſe euocat, diligentiq; habita interrogatione, dolus nequitiaq; detegitur, vnde poſt varia tormenta, iuſſu Regis, roganteq; Flandriæ Comitiſſa, ſtrangulatur. Circa hæc tempora Rex Ludouicus, venit ad mutua colloquia, cum Imperatore Federico, renouauitq; antiqua, Germanorum Gallorumq; fœdera. Deinde ducit exercitum ad vrbem Auenionem, quam captam, diruit, ciuesq; mulctat, eò quòd Albigenſium (qui hæretici habebantur) opinionem ſecuti fuerant. Ex vxore ſua habuit filios ſex, duasq; filias, maior natu Philippus infans, moritur, ſecundo genitus fuit S. Ludouicus, qui patri in regno ſucceſsit: Tertius Robertus Comes Arteſiæ, Quartus Alphonſus Comes Pictauienſis, Quintus, Carolus Comes Andegauenſis, & Prouinciæ, pôſt etiam Rex Siciliæ, Sextus, Ioannes, qui moritur etiam Infans. Cum regnaſſet annis tribus, moritur Mompenſierij anno 1226. Iacet apud S. Dioniſium.

M S. LVDO-

S. LVDOVICVS 9. REX FRANCORVM 44. regnauit annis 44.

SAnctus Ludouicus, eius nominis nonus, succeſsit in regno Francorum anno 1227. mortuo patre Ludouico octauo,

octauo, qui testamento reliquerat, filiorum minorum Tutricem, Blancam vxorem, quam rem aliquot ex nobilitate ægrè ferentes, sumtis armis, tentarunt eam gradu suo turbare. Verum Regina omnes eorum conatus, constantia, prudentiaq́; vicit: tanta enim celeritate, diligentiaq́; ab ea est itum obuiam incursionibus Anglorum, qui in continentem, turbandæ Galliæ causa, traiecerant, vt facta cum ijs pace, magnam gloriam, & gratiam apud omnes consecuta sit. Pax autem cum Anglis his conditionibus confecta fuit, Rex Anglus possideat Aquitaniam, iure beneficiario Regis Francorum, renunciet omnibus iuribus, ab ipso prætensis in Prouincijs, Normannia Ponthieu, le Maine, & Poictou. S. Ludouicus præsente pecunia emit à Venetis, coronam Spineam, & alias multas sanctorũ relliquias, quas omnes Parisios, in Capellam sanctam deferri curauit. Cum frueretur enim lęta pace, nihil antiquius habuit, quàm religionis cultum, quibuscunq; posset modis augere, splendidioremq; reddere, extructis passim multis Oratorijs, opulentisq; ea reditibus ditans. Scholas publicas multas erexit, inter eas Collegium Sorbonnæ in vrbe Parisiorum. Anno regni sui 23. comitatus fratribus suis, multisq; ex Gallica nobilitate primarijs viris, concensis nauibus, animo repetendi regnum Hierosolymitanum, primo aduentu suo expugnat Damiatam, vbi reficiendi exercitus causa, ad aliquot dies commoratus, hinc cum vlteriora peteret, à Sultano Ægypti inuaditur: qui prostrato Christianorum exercitu Regem capit. Restituta autem vrbe Damiata, solutoq; magno auri pondere, liberatur. Dum Rex captiuus detinetur, magna multitudo pastorum, prætextu sacri belli, in Francia coiuit, qui omnia vndiq; diripientes, raptoq; viuentes, infinita per Franciam damna dederunt, fuere tamen profligati dispersiq; ab Aureliensibus & Biturigibus. Rex reuersus in Franciam postliminiò, blasphemis, alisq; sceleratæ vitæ hominibus, punitis, multisq; alijs, tam piè, quàm prudenter, ad regni administrationem spectantibus, ordinatis, Denuò tribus suis filijs comitatus, oppugnaturus Saracenos in Africam traiecit, expugnata primo aduentu vrbe Carthagine. Hinc, in vrbis Tunetanæ obsidione, moritur, anno 1270. regni sui 44. Corpus eius relatum in Franciam, apud S. Dionisium humatum fuit. Deinde canonizatur.

PHILIPPVS 3. REX FRANCORVM 45. regnauit annis 13.

PHilippus, eius nominis tertius, in Castris Tunetanis salutatur Rex Francorum, mortuo patre suo S. Ludouico,

uico, anno 1271. Quo tempore aduenerat in Africam, nouis instructus auxiliis Carolus Rex Siciliæ, patruus Regis Philippi, cuius copiis facti alacriores, Regem Tunetanū, magno audaciq; animo aggrediuntur, deletoq; eius exercitu, ipsum Regem capiunt. Verum grassantibus in Christianorum castris contagiosis morbis, conscendunt naues, repetentes Galliam, delati verò in altum, obortis aduersis ventorum tempestatibus, naufragium octodecim onerariarum nauium patiuntur, quatuor hominum millibus submersis. Reuersus Philippus in patriam, pacifici Principis officio functus est, si quid vspiam inter vicinos Principes litium aut discordiarum ortum esset, qua poterat diligentia componens, Ipso etiam intercedente, inter Venetos Genuensesq;, induciæ quinquennales factæ sunt. Ipso etiam auctore, dissidium illud Græcæ, Latinæq; Ecclesiæ de Spiritu sancto, in Concilio Lugdunensi, sopitum fuit. Suscepit etiam Patrocinium Ioannæ Regis Henrici Nauarræi, præmortui vnicæ filiæ. Ex prima vxore sua Isabella Arragonia habuit filios tres, nempè Ludouicum, Philippum pulchrū, & Carolum Valesium, à quo originem ducunt, illi, qui hodie in Gallia rerū potiuntur, Reges. Secunda eius vxor fuit Maria Brabantica, quę falso accusata fuit filio Regis natu maiori, procurasse mortem. Tulit eam filij mortem Rex tam impatienti animo, vt duos Episcopos, ad Beguinam quandam diuinatricem miserit, expiscandæ causa veritatis, sed res tota euanuit. Paulò pôst Petrus Broche Regis cubicularius strangulatur, tum quòd Reginam falsò accusarat: tum etiam, quòd auertisse regiam pecuniam diceretur, accedebat ad hæc, quòd cum Rege Castiliæ, Regis sui consilia communicasset. Anno 1281. In Sicilia ad pulsum campanæ vespertinæ, occiduntur omnes Galli præsidiarij. Tulit hanc oppresionem Carolus Patruus Regis, ægerrimo animo, vindictæ, & recuperandæ etiam Siciliæ cupiditate incensus, statuit omnimodo prælio decertare cum Petro Arragonio, occisionis illius auctore, qui non multò pôst, à Gallis in insidias pertractus, occiditur. Tandem Rex, expugnatis Genua, & Girona vrbibus, in Galliam reuersus, moritur Perpigniani, anno 1285. Sepultus apud S. Dionisium.

PHILIPPVS 4. REX FRANCORVM 46. regnauit annis 28.

PHilippus pulcher, eius nominis quartus, coronatur Francorum Rex anno 1286. Duxit in Vxorem Ioannam

nam, Hæredem regni Nauarræ, quæ illi peperit filios tres, nempe Ludouicum Hutin, Philippum longum, & Carolum pulchrũ, (qui singuli, vnus post alium, facti sunt Reges) & filiam vnam, nomine Isabellam, quæ nupta fuit Eduardo, eius nominis secundo, Angliæ Regi. Initio regni sui, iussit extrui Parisijs, regiũ Palatium. Carolus Valesius, Regis frater, ducto in Aquitaniam exercitu, contra Anglos, qui contra fœderis conditiones fecisse dicebantur, eripuit ijs Burdegalam vrbem primariam, magnamq; Aquitaniæ partem. Rex Anglus, quo illatam iniuriam facilius vindicare posset, inijt fœdus cum Imperatore, Adolpho, persuasitq; etiam Guy Flandriæ Comiti, partes Regis Francorum deserere, quæ defectio dedit occasionem illi quindecim annorum bello, quod Galli cum Flandris gesserunt, quo bello ipse Comes Guy, vna cum duobus suis filijs in Regis Francorum potestatem deuenit, Rexq; præcipuas Flandriæ vrbes præsidio imposito retinuit, Flandri id ægrè ferentes animo, non ita multo pòst, præsidiarios in lectulis suis oppressos, necauerunt Rex intellecta Flandrorum defectione, duxit exercitum ad vrbem Cortracum. Neq; vero Flandri deficiunt animo, progressiq; Gallis obuiam, cum ijs confligunt, cæsaq; maiore exercitus parte, inter eos Comitibus Artesię, Nesle, & S. Pauli, victoria potiuntur. Rex hoc incommodo accepto, irritatus magis quàm fractus, redintegratis viribus Flandros aggressus prope montem de pouille, occidit ex ijs ad triginta millia, qua calamitate Flandri perculsi, pacem à Rege orant, quæ ipsis concessa, mulctæ tamen nomine ducenta scutorum millia soluere iussi. Circa hæc tempora Papa Bonifacius Regi Gallorum, nescio qua de causa iratus, eum excommunicat, Regnumq; eius dat Alberto Imperatori, suadetq; vt armis illud inuadat. Imperator verò iniustissimam Papæ donationem irridens, nihil quicquam hostile, in regem Franciæ machinatus est. Absoluitur deinde Rex à Papa Benedicto, illo, qui sedem Papalem transtulit à Roma Auenionem, vbi permansit per annos 70. Rex Philippus cum esset fontana bleau natiuitatis suæ loco, moritur anno 1313. regni sui anno 28. sepultus apud S. Dionisium.

LVDO-

LVDOVICVS 10. REX FRANCORVM 47. regnauit annis 2.

LVdouicus Hutin, eius nominis decimus, iam ante Nauarræ Rex (mortua matre sua Ioanna Nauarræa) corona-

coronatur Francorum Rex anno 1314. Initio ſui regni, conceſſit Iudæis liberum in regnum ſuum, reditum. Hinc mederi cupiens litigantium moleſtijs, immodicisq; protelationibus in cauſis appellantium, ſtatuit ſuos Iudices à latere debere aſsiduè in palatio Pariſino reſidere. Hoc tempore Enguerrantus de Marigny, Comes Longeuillanus Regij ærarij præfectus, à Ioanne Hauuier, (iuſſu Caroli Valeſij Regis patrui) peculatus accuſatur, etiam quòd interuertiſſet, ſibiq; retinuiſſet triginta ducatorum millia, quæ Rex Papæ mitti iuſſerat, deinde dicebatur accepiſſe quadraginta mille libras, ex ijs decimis, quas Papa permiſerat exigi, de bonis Eccleſiaſticis. Nihilominus Rex ne tot quidem enormibus accuſationibus moueri potuit, vt de eo quid acerbius ſtatueretur. Verum cum intellexiſſet, vxorem dicti de Marigny, iuſsiſſe ſibi á quodam magico, imaginem ex cera fingi, qua ſtatuerat, additis magicis carminibus, Regi vitam eripere, hac re, Regis animus exacerbatus, Ilico mandat, intentatam litem examinari, remq; ad finem perduci, Vnde condemnatus de patibulo ſuſpenditur, ſtatua verò eius quę ſupra palatij nouiter extructi portam, poſita fuerat, deijcitur. Ipſe quoq; magicus, qui imaginem ceream fingendam ſuſceperat, ſuſpendio vitam finijt. Hoc tempore Rhodus Turcis, ab Equitibus Ioannitis, eripitur. Rex animaduertens Robertum Flandriæ Comitem pactis, in fœdere, conditionibus ſtare nolle, duxit exercitum verſus vrbem Cortracum, animo eum domandi, ſed intempeſtiuis, continuisq; pluuijs, expeditio hæc euanuit. Nihilominus Flandri, metuentes ne primo quoq; tempore, Rex bellum redintegraret, conuenerunt cum eo, qua ipſe conditione, voluit. Ludouicus Hutin, duas habuit vxores, ex quarum prima, (quæ ſoror erat Roberti Burgundiæ Ducis) natæ ſunt illi filiæ duæ, quarum prima Ioanna nupſit Comiti de Dreux, de quo deſcenderunt Reges Nauarræi, Secunda blanca dicta, nupſit Philippo Valeſio. Secundam vxorem moriens, reliquit grauidam, quæ deinde peperit filium, qui intra octiduum mortuus eſt. Hutin cum regnaſſet menſes 18. moritur in ſylua Vincenna, anno 1316. ſepelitur apud S. Dioniſium.

PHILIPPVS 5. REX FRANCORVM 48. regnauit annis 6.

PHilippus Longus, eius nominis quintus, ſucceſsit fratri ſuo Ludouico Hutin, anno 1316. Mota fuit illi lis de regni

regni posſeſsione, à Duce Burgundiæ, aſſerens legitimam regni heredem, filiam Hutini, vxorem Philippi Comitis Deureux, Regis Nauarræi, Verum ex præſcripto legum Salicarum, vanæ fuere Allegationes Ducis Burgundiæ. Philippus habuit tres filias, quarum prima, Ioanna, nupta fuit Odoni Burgundiæ duci, Secunda nupſit Ludouico, Comiti Auguſtinemetum, hodie Neuers, poſtea etiam Flandriæ, ex quo matrimonio nata eſt Margareta illa, quæ poſtea nupſit Philippo Audaci, filio Regis Ioannis, Ducis Burgundiæ, & Flandriæ Comitis. Tertia nupſit Delphino Viennenſi, his matrimoniis inter iſtos Principes facta pax, fœderaq; inita. Sub hoc rege orta eſt peſtis per totam Galliam, ex veneno corruptis puteis & fontibus, à lepra infectis, (ad id, à Iudæis mercede conductis,) cuius nefarij facinoris aliquot rei, poſtea capti, extremis affecti ſunt ſuppliciis. Eademq; de cauſa, fuere in Carcere à Vitrij en Partois quadraginta Iudæi detenti, qui, ne Chriſtianorum manibus vitam amitterent, ſeſe mutuo occiderunt: quorum cadauera deinde exuſta fuêre. Rex permiſit etiam propinquis Enguerranti ærarij præfecti, (quem prædeceſſor ſuſpendi iuſſerat) cadauer tollere, ſepelireq; apud Carthuſianos, quod poſtea relatum eſt ad S. Mariam deſcouis. Eodem tempore Rex voluit, neſcio quid inſoliti tributi exigere, verum non potuit ſubditorũ ſuorum conſenſum impetrare: Vnde, ne tumultus forte hinc orirentur, petere deſtitit. Hinc cum applicaſſet animum, rebus regni ſui politicis, ordinandis, maximè quantũ ad menſuras, ponderaq; attineret, quæ in omnibus ſuis ditionibus æqualia inſtituere cogitârat, dumq; his intentus eſt, moritur anno regni ſui quinto, ſalutis humanæ anno 1320. nullo relicto herede maſculo.

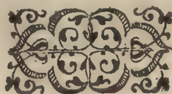

CAROLVS 4. REX FRANCORVM 49. regnauit annis 7.

CArolus, eius nominis quartus, Philippi longi frater, succeſsit illi anno 1321. Strangulatur hoc tempore Pariſi-

Pariſijs, quidam Iordanus nomine, patria Neruius, (qui duxerat in vxorem Papæ Ioanne matrem) propter multa enormia ab ipſo cõmiſſa crimina: Maximè autem, quòd Curſorem Regium, qui ad eum mandatum deferebat, arrepto ipſiusmet Curſoris pædo, occiderat. Fuit Rex iſte Iuſtitiæ patronus acerrimus, ſeuerè ſceleratos homines puniens, vnde æquitatis cultor habitus eximius. Fuit Regum Francorum primus, qui conceſſerit Papæ decimarum partem, in ſumptus belli illius, quod gerebatur cum Imperatore Ludouico Bauaro, Romanæ Eccleſiæ declarato hoſte. Interim orta fuit diſſenſio, inter Angliæ & Franciæ Reges, Anglorum enim Rex eripuerat Gallis in Gaſconia certa Caſtella, qui tamen à Carolo Valeſio Regis fratre, tanta vi reiectus fuit, vt etiam Anglum maiore Aquitoniæ parte, exuerit. Iſabella Regis ſoror, quæ nupta fuerat Regi Angliæ, venit hoc tempore in Franciam, vnâ cum ſuo filio, conquerens de marito ſuo Eduardo, quòd omnia regni munera, pro arbitrio nefarij hominis Hugonis Oeconomi, diſtribuerentur, Ipſa verò deſpectui haberetur. Rex Carolus ſororem conſolatus, adiunctoq; illi Ioanne de Henault, viro militaris artis peritiſsimo, qui eam in Angliam reduceret. Ioannes igitur traiecto mari, magno numeroſoq; exercitu, adiutus etiam, ab Angliæ aliquot principibus, quos Regina in ſuas partes pertraxerat, eò rem deduxit, vt Rex Eduardus captus, cuſtodiaq; fratris Ducis Denclaſtre (quem rex capite punierat) clauſus, ſeruatusq; ſit, quoad vitã finijt. Filius eius coronatur Angliæ Rex, agnoſcitq; Regem Galliarum Dominum ſuperiorem, eorum, quæ Angli in Francia poſsidebant. Circa hæc tempora Rex repudiat vxorem ſuam Blancam, quam diu captiuam in arce Gaillart, detinuerat, propter commiſſum adulterium. Ducit deinde ſecundam vxorem, Mariam Luceburgenſem, qua breui poſt tempore mortua, permiſſu Papæ, ducit Patrui ſui Comitis Deureux filiam Ioannam, tertiam vxorem. Cum regnaſſet annis 7. moritur in ſylua Vincennia, anno 1327. ſepultus apud S. Dioniſium.

PHILIPPVS 6. VALESIVS, REX FRANCORVM 50. regnauit annis 23.

PHilippus Valesius, eius nominis sextus, agnatus proximus præmortui Regis, de præscripto legum salicarum,

rum, quæ non admittunt fœminá ad Regnum Francicũ, excluso Edoardo Angliæ Rege, præmortuorum Regum ex sorore Nepote, coronatur Rex anno 1328. Non multo post, Rex inito cum Flandris prælio, eo quod defecerant à Comite suo, Regis feudatario, deuictos eos redegit sub obedientiam sui Comitis. Reuersus in Franciam, pronunciat sententiam pro Ecclesiasticis, in causa Iurisdictionis temporalis, neglectis, à Secretario suo Petro de Coignet, adductis rationibus: aiebat enim Secretarius, Regis imperio in suos, non parum detractum iri, si Episcopis concessa sit Iurisdictio temporalis. Præstitit etiam hoc tempore, Rex Angliæ Eduardus, iuramentum fidelitatis, Regi Gallorum, quantum ad possesionem earum ditionum, quas in Francia possidebat. Sed Rex Eduardus, non multò post, dati iuramenti oblitus, adiutus à Flandris, denuo à Comite suo deficientibus, Regi Galliæ bellum mouet, desumptis etiam titulo, insigniisq; Regis Gallorum, cuius classem paulò pòst, prope lescluse vincit. Neq; vllæ vnq; satis firmæ induciæ inter eos fieri potuere, semper enim in bellum desierunt. Itaq; congresi sunt campestri prælio, non longè à Crecy, in quo Rex Francorum, amissis ex prima nobilitate quàm plurimis, superatur. Vnde vrbs Caletum destituta præsidiis, auxiliorumq; spe sublata, in potestatem Anglorum deuenit, qui eam retinuerunt ad annum vsq; 1558. Factis hinc induciis, inter istos Reges, Philippus recuperat Delphinatum, ea tamen conditione, vt filius Regis natu maior, semper in illius possesionem mitteretur. Ab hoc Rege Gallis varia, nouaq; imposita tributa fuere. Philippus duxit duas vxores, ex quarum prima habuit tres liberos, nempè Ioannem, qui Patri in regno succesit, Philippum Ducem Aureliensem, & Mariam, quæ nupsit Brabantiæ Duci. Secunda eius vxor fuit Blanca, filia Ludouici Hutini, quam moriens reliquit pregnantem. Anno 1349. anno sui regni vigesimo secundo. Iacet apud S. Dionisium.

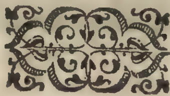

IOANNES 1. REX FRANCORVM 51. regnauit annis 14.

IOannes, eius nominis primus, Filius Philippi Valesij, coronatur Francorum Rex anno 1350. Initio regni sui, instituit

instituit ordinem equitum de lesto ille. Rex Nauarræ, gener suus, mouens illi litem de Comitatu Campaniæ, fit Regi suspectus de appetendo regno, ideoq; eum captum carcere claudit, vnde Captiui Regis frater, Philippus, Anglis suadet descendere in Aquitaniam, quibus Rex Ioannes, exercitu instructus, obuiam processit. Cumq; Angli rem transigere cuperent, essentq; à Gallis reiecti, declinarunt nonnihil de publica via, incluseruntq; se sylua vepribus impedita, eamq; munierunt, Tantamq; sagittarũ vim, in Gallos eos insequentes, & oppugnantes, emiserunt, vt exercitus maiore parte vulnerata, facta eruptione, Regis copias in fugam coniecerint, Regem, multosq; cum eo, ex prima nobilitate, captiuos in Angliam auexerint, belli Duce, Principe de Galles. Dum Rex in Anglia captiuus detinetur, Parisienses, rege Nauarræ de carcere educto, omnia tumultibus miscent, monetæ regiæ, inter alia, recenter factæ, valorem criminantes, creatoq; Nauarro Rege duce seditionis, sacra prophanis miscuêre, Franciæq; tranquillitatem perturbarunt. Tumultus huius instigatores fuere Episcopus de Laon, & Stephanus Marcellus mercatorum præpositus, qui armata seditiosorum magna multitudine, multis pasim cædibus perpetratis, inuasit palatium, occisis duobus regni Mareschalcis, qui in Delphini cubiculum confugerant. Ipse etiam Delphinus, quo vitam suam ab ijs redimeret, coactus fuit mutare vestis suæ colorem in Parisiensis vrbis colorem, rubeum nempe Lasuriumq;. Tandem verò Marcello necato, Carolus Delphinus, regni administrationẽ, etiam inuitis Nauarræis, adipiscitur, in qua, se, tanta prudentia dexteritateq; gesit, vt facta cum Anglis pace, Patrẽ carcere liberauerit, datis tamen multis in Francia ditionibus, vnâ cum trecentis ducatorũ millibus, Acceptis obsidibus. Angli Regem Ioannem in Franciam demittunt, qui dum, liberandorum causa obsidum, in Angliam reuertitur, moritur anno 1363. cum regnasset annis 13. Corpus eius fuit relatum apud S. Dionisium.

O CARO-

CAROLVS 5. REX FRANCORVM 52. regnauit annis 17.

CArolus, eius nominis quintus, succeſsit patri ſuo Ioanni, in regno Francorum, anno 1364. Rex bello felix, recupe-

recuperauit enim ferè omnia ea, quæ patri ab Anglis erepta fuerant, Quamuis Princeps de Galles, Regis Angliæ filius, bellis Gallicis iamdiu assuetus, summa vi contra niteretur. Hunc Carolus possessione multarum ditionum exutum, nempè, Aquitania, Xainctogne, Poictou, Perigort, Quercy & Limosin, in fines Burdegalensium discedere compulit. Per Duces etiam Andegauensium, Burgundię & Burbonię, reiecto Robino Canol, qui ex vrbe Caleto egressus, Principi suo auxilia adducens, multa passim per Galliam Villas Castellaq; incendit, non potuit tamen se coniungere suo Principi de Galles. Eaq; de causa magna pars Galliæ, Anglis erepta fuit: Qui non multo pòst Caleto egressi exercitu triginta mille hominum, Duce denclastre Imperatore, omnia populantes, amissa recuperare tentarunt, Verum tanta ĳs diligentia obuiam est itum, vt nisi mature fuga sibi consuluissent, ne vnus quidem euasurus videretur. Assiduis istis bellis, exhausto ærario, necesse fuit Regi, noua subditis imponere tributa, salis quoq; & vini exigere vectigalia, Gabelle, vocata, Aliâs Rex pius, iustitiæq; Patronus præclarus, Non semel visus astare ciuilium causarum Iudicibus, quo eâ sua præsentia populo patrocinaretur. Iussu etiam suo Biblia, alĳq; sacri libri, in Gallicam linguam transferuntur. Terulipinos etiam nouæ sectæ, fraternitatis pauperum, inuentores, aboleuit: exustis eorum libris, & cæremonialibus. Papa Gregorius, transtulit hoc tempore sedem papalem ab Auenione, Romam. Rex cum feliciter regnasset annis 17. moritur, anno 1380. relinquens superstites ex vxore sua Ioanna Burbonia, tres liberos, nempe Carolum, qui patri in regno successit, Ludouicum Comitem Turronium, pòst etiam Ducem Aureliensem, & filiam vnam Catharinam. Ludouicus Dux Aureliensis, duxit in vxorem Valentinam, filiam Galeacĳ Ducis Mediolanensis, vnde originem ducunt Nobilissimæ familiæ Aurelianenses & Engolesmenses, ex qua familia fuit Franciscus, eius nominis primus, Francorum Rex.

CAROLVS 6. REX FRANCORVM 53. regnauit annis 42.

CArolus, eius nominis ſextus, ſucceſsit patri ſuo in regno Francorum, anno 1380. natus annos ſeptem, eaq;

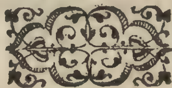
eaq; de causa regnum administratum, à Ducibus Burboniæ & Burgundiæ tutoribus. Ludouicus verò, Dux Andegauensi), nomen obtinuit Gubernatoris, regiamq; Gazam accepit, decem & octo ducatorum milliones, quam immensam pecuniam, cum paucis mensibus expendisset, aut verius dissipasset, populumq; nouis exactionibus exugeret, causam dedit tumultus, dissensionisq; ciuilis, quæ á Parisiensibus cœpta, per reliquas regni vrbes peruasit. Parisienses enim arreptis armis, omnes regis ministros, exigendis tributis destinatos, occidunt, quorum exemplum secuti sunt ciues Rhotomagenses & Ambiani. Parisienses verò non diu impune tulerunt, seuerissimè puniti, Cum Tutores (qui bello Flandrico occupati fuerant) parta á Ròsebeeck de Flandris victoria, Parisios rediere. Trecenti enim capitali supplicio affecti, reliqui medietate bonorum mulctati, rebellionem luerunt. Aboliti etiam Scabini, præfectusq; Mercatorum, per quinquenniũ. Nobiles etiam populiq; pars magna, Auerniæ, Limosini & Pictauij, qui sumptis armis, in Ecclesiasticos grassati fuerant, seuerè etiam à Duce Berrensi puniti fuêre. Rex non ita multo pôst, cum vellet vlcisci iniuriam, à Domino de Craon, Duceq; Britanniæ, regni sui Conestablio Oliuerio Clisonio illatam, profectus in Britanniam, Phrænesi correptus fuit, Vnde ea expeditio euanuit, Regnumq; denuo per Principes agnatos regitur. Inter quos, super tractanda pecunia, orta dissensione, in duas factiones discesserunt, nempe, Aureliensem & Burgundiacam, vnde cædes, direptionesq; insecutæ fuere, maximè autem à lanionibus Parisiensibus, qui partes Ducis Burgundici sequebantur, quibus adiutus Dux Burgundus, de nocte Ducem Aureliensem aggressus, opprimit. Hinc orta bella ciuilia, magno totius Galliæ detrimento. Nam dum Galli inter se ciuilia odia exercent, Angli Normanniæ partem magnam inuadunt, prælioq; ad Azincourt victores, capiunt Duces Burbonium & Aurelium, Ita vt Gallia rapientibus præda facta sit. Duce Burgundo in ponte de montereaux occiso, eius filius Philippus, euocat Anglos, quorum Regi pręcipuę Galliæ vrbes traduntur, spe matrimonij futuri inter eum & filiam Regis Caroli, qui moritur anno 1422. cum regnasset annis 42.

CAROLVS 7. REX FRANCORVM 54. regnauit annis 39.

CArolus, eius nominis ſeptimus, coronatur Francorum Rex, anno 1422. nulla habita ratione ſponsaliorum,

rum, quæ inter Henricum Angliæ Regem, & Catharinam sororem Regis, contracta iam antea fuerunt. Angli enim vi contractus sponsalitij, ad suum Regem, Francorum regnum spectare affirmabant, eoq; nomine Dux de Betfort, Regis Angliæ auunculus, Regni maiorem partem obtinebat, Ita vt Regis sui nomine Edicta publicarentur, monetaq; cuderetur. Carolo verò reliqui ferè nihil fuit, præter ditiones, Pictauiensem & Berrensem, Ita vt Angli per irrisionem eum vocarent, Regem Biturigum. Obtinuit nihilominus etiam vrbem Aureliam, quam Angli cum obsedissent, infecta re, soluere obsidionem, magno suo detrimento, coacti fuere, nauantibus Regi fidelem operam, multis militaribus viris, inter quos præ cæteris claruêre. D. Ioannes Aureliensis nothus. Item Dominus de la Hire, & de Poton, fuit etiã in eorum castris virgo quędam, Ioanna dicta, tanta animositate arma tractans, vt, stabiliendo Caroli Regno, eijciendisq; Francia Anglis, eam cœlitus demissam, vulgò crederetur. Fuit etiam Rex Carolus, (post deuictos, prope Patay de Beausse, Anglos, recuperatasq; aliquot vrbes,) deducēte hac virgine, in vrbe Remensi coronatus. Quo tempore Angli, suum etiam Regem Parisijs coronarunt, Atq; non longo post tempore, expugnant vrbem Rothomagum, inibiq; captam eam, de qua suprà dictum est, virginem, exurunt. Hinc Philippus Burgundiæ dux Regi Carolo, desertis Anglis, reconciliatus, occasionem dedit vrbis Parisiorum recuperandæ, anno 1436. abolitæq; factiones illæ non ante multos annos excitatę, inter Duces Aureliensem & Burgundum. Induciæ tum, cum Anglis factæ, soluuntur, Rexq; Carolus recuperat Normanniã, facto hinc prælio á Fremigij & Bastillon, superatisq; Anglis, eripit illis etiam Aquitaniã, occiso eorum Duce Talbotto, Adeo vt Anglis nihil remanserit in Francia, præter vrbem Caletum, anno 1446. Rex cum regnum suum pace firmasset, regnassetq; annis 30. vitam cum morte commutat Meliodūni, anno Christi 1460. sepultus apud S. Dionisium.

LVDO-

LVDOVICVS 11. REX FRANCORVM 55. regnauit annis 22.

LVdouicus, eius nominis vndecimus, qui superstite patre, quasi exul, agebat apud Burgundiæ Ducem,

agnatum

agnatum ſuum,audita Patris morte, deducente hoc Duce, regreditur in Franciam,coronaturq́; Rex in Vrbe Remenſi, anno 1461. Initio regni ſui,deuenit ad mutua colloquia,cum Rege Hyſpano, oppigneratusq́; tum Comitatus de Roſsillon Regi Franciæ fuit, vnde pôſt varĳ tumultus orti ſunt. Miniſtros domeſticos,quorum fideli opera Pater eius vſus fuerat, omnes loco mouit, In eorum locum, vilis conditionis hominibus introductis,quæ res animos nobilium ita exacerbauit,vt ſumptis armis, pertracto in ſuas partes Regis fratre Carolo,bono Reipublicæ, vt ipſi aiebant, Regi bellum intulerint,facto prope Montericum,prælio Regem ſuperarint, factionis duce Carolo Burgundo. Rex diſsimulata iniuria, reſtituit in priſtinam dignitatem,omnes eos quos loco mouerat. Paulo poſt Carolus Burgundus, mortuo patre ſuo, fit Burgundiæ Dux, Hinc nactus Regem Peronæ,inuitum quodammodo,vnâ ſecum,ad expugnationem Vrbis Leodĳ, proficiſci, compulit. Qua expugnata, Rex reuerſus in Franciam, inſtituit ordinem Equitum D. Michaelis,quo tempore Aquitaniæ Dux,frater Regis, veneno extinctus eſt. Carolus Burgundiæ Dux, id regis iuſſu conſilioq́; factum criminans, euocatis in continentem Anglis, Regi bellum mouet. Diligentia verô dexteritateq́; Regis ſopito bello, factis etiam cum Carolo Duce induciĳs, eoq́; non multo pôſt, prælio contra Heluetios prope Nanceium commiſſo,occiſo, Rex recuperat Burgundiæ ducatum, Vrbes etiam, Mondidier Peronam,Royam,& Amyens, earumq́; poſſeſſionem retinuit, (nequicquâm reluctante Maximiliano Auſtriaco,qui filiam vnicam Ducis Caroli, in vxorem duxerat,) pax tamen inter eos facta, intercedente matrimonio Caroli Delphini cum Marguerita Flandrica. Ab hoc tempore primum diſpoſiti ſunt equi celeres,per Franciam,quos Poſtas vulgô vocamus. Ab hoc etiam Rege primum, Heluetĳs annua ſtipendia data. Cúm regnaſſet annis 23. extremoq́; ſupplicio affeciſſet Comitem S.Pauli,& Ducem de Nemours, moritur anno 1483. ſepultus apud S. Mariam de Clery.

P CARO-

CAROLVS 8. REX FRANCORVM 56. regnauit annis 14.

CArolus, eius nominis octauus, vnicus Ludouici præmortui Regis filius, succedit in regno Franciæ, anno 1484.

no 1484. natus annos quatuordecim. Vnde in statuum conuentu, Turonensi statutum fuit, ne quis substitueretur illi Regni administrator, sed vt negotia maioris ponderis, â Consiliariis, sub nomine Regis expedirentur. Ludouicus, Dux Aureliæ, administrationē Regni ambiens, ęgre tulit se ab ea excludi, nihil, quo ad eam peruenire posset, intentatum relinquens. Hinc secessit in Britanniam, facto deinde prælio, apud S. Albinum, capitur ipse, & belli suus socius Princeps Auraniæ. Mox tamen liberatur interuentu vxoris suæ Ioannæ, (quæ soror Regis erat) Rex repudiata Marguerita Flandrica, eaque ad fratrem suum Archiducem missa, (cum quo ante paulo pacem fecerat, restituto illi Comitatu Artesiæ) duxit Annam, Hæredem vnicam Regni Britannici, (licet Imperatori Maximiliano desponsata fuisset) eoque matrimonio Britannia, Franciæ regno, vnita fuit. Restituit etiam, religione tactus, Regi Hyspano Comitatum Rusinum. Ideo, cum domi omnia pacata videret, adiecit animum ad recuperationem Regni Neapolitani, quod ad eum spectare dicebatur, ex successione Renati Regis Siciliæ, & Ducis Andegauensis, quæ res illi successit ex animi sententia, vix enim stricto gladio, Regnum occupat, Rexque coronatur, Alphonsus enim Rex, eiusque filius Ferdinandus, ne expectato quidem Gallorum aduentu, regno discesserant. Rex constituto Regni Neapolitani Gubernatore, Gilberto Mompensierio, reuertitur in Franciam. Verum cùm peruenisset ad Foronouum, tanta hostium multitudine clausus fuit, vt etiam vitæ periculum non mediocre adierit. Tribus enim, Romanorum, Venetorum, & Mediolanensium, exercitibus, iter ipsi præclusum erat, Rex verô hortatus suos, generoso pectore, medias hostium Phalanges, magna hostium facta cæde, armatus perrumpit, euaditque in Galliam, eademque victoria, liberat Ducem Aureliensem, Nouariæ obsessum, facta quoque pace, cum Ludouico Mediolanensium Duce. Audita hinc defectione Neapolitani regni, cumque regnasset annis 14. spectans in Vrbe Ambosia Nobiles, pilæ lusu sese exercentes, improuisa morte moritur, anno salutis humanæ 1497.

LVDOVICVS 12. REX FRANCORVM 57. regnauit annis 17.

LVdouicus, eius nominis duodecimus, Regis præmortui agnatus proximus, succeſsit in regno Francorum,

rum, anno 1497. Initio regni sui, offendens ærarium exhaustum, pecuniæq; indigens, Regni officia omnia (exceptis Iudiciarijs) auro venalia proposuit, repudiata Ioanna, filia Ludouici vndecimi, duxit prædecessoris sui relictam viduam, Annam Britanam. Instituto hinc Parlamento Rothomagi, Vniuersitateq; Parisiensi reformata, suscipit expeditionem transalpinam, recuperatq; Ducatum Mediolanensem, & Genuam, Mediolanensium Duce Ludouico capto, & in Galliam transmisso, qui in carcere pôst moritur. Circa hæc tempora, pax facta inter Regem Rom: Archiducem, & Regem Hispanum, qui nihilominus Gallis eripuit regnum Neapolitanum, quod denuo recuperârant, nequicq; indignante Rege Gallorum, A quo, hoc tempore, Papæ restituitur Bononia, â Bentiuolis occupata. Domitis deinde Genuensibus, Pauloq; Nouio seditionis auctore, capitis punito, Venetos aggressus, non procul ab Agnadel, prælium cum ijs cõmittit, eorumq; Imperatorem capit, facileq; eos deuicisset, nisi Papa (bellicosus magis quàm religiosus) accepti beneficij immemor, ad Venetos defecisset. Rex igitur mittit Gastonem Foxium nouis instructum copijs, in Italiam, qui magna celeritate alpes transgressus, Bononiam occupat, prælioq; prope Rauennam facto victor, dum partam victoriam nimio ardore persequitur, ab Hispanis occiditur. Quo incommodo accepto Papa proscribit Regna Galliæ & Nauarræ, eaq; occupantibus permittit. Eam nactus ansam Rex Hyspanus, Regnum Nauarræ inuadit, Concitauit etiam Papa in Regem Franciæ, Anglos, Romanorum Regem, Venetos & Heluetios, â quibus Rex vno tempore diuersis in locis oppugnatus fuit, ab Heluetijs circa Dijon, ab Anglis Terouanna expugnatur. Emersit tamen Rex feliciter, ex omnibus hisce difficultatibus, Cum Anglis etiam pacem facit, ducta Maria, Regis Angliæ sorore, in vxorem, cum qua cûm ad tres menses vixisset, moritur Parisijs, anno 1514. cum regnasset annis 17. Iacet apud S. Dionisium.

FRANCISCVS 1. REX FRANCORVM 58. regnauit annis 32.

FRanciſcus, primus eius nominis, præmortui Regis agnatus proximus, fit Rex Francorum, anno 1515. In quo tanta cũ grauitate, dignitateq́; verſatus eſt, vt merito toti terrarum

terrarũ orbi admirationi fuerit, fuit enim virtutibus ijs omnibus,quę regem decent,ornatiſsimus.Inſtituit Pariſijs collegiũ, in quo tres linguæ docerentur, reliquas quoq; artes liberales, quæ tum paſsim peſſum ierant,quaſi poſtliminio reuocatas,priſtinæ dignitati ſuæ reſtituit. Vnde meritô literarum reſtaurator,literatorumq; mecœnas vnicus appellatus fuit.Artis etiam militariæ peritiſsimus, quod reipſa nõ ſemel oſtendit, deuictis Heluetijs, occupato Mediolano, capta fontarabia,depulſis â Galliæ ceruicibus, Anglorum,Imperatoriſq;, numeroſiſsimis exercitibus. Tum Carolus quintus Francofurti eligitur German: Imperator. Rex cum Heluetijs fœdus facit, ſoluta annua penſione,Papę Leoni 10.ſe reconciliat,abolita Pragmatica ſanctione,non ſine querela Eccleſiarum gallicarum. Papa dimiſsis per Germaniam multis pręconibus,pollicetur peccatorum remiſsionem ijs,qui,domo,patriaq; relicta,cruce ſignati, in bellũ contra Turcas proficiſcerentur. Martinus Lutherus eorũ clamoribus excitatus,in Emiſſarios iſtos inuehitur, populoq; technas Papæ detegit.Dux Borbonius â Rege Gallorum deficit ad Carolum Imperatorẽ, eiuſq; exercitus in Italia factus Dux, Romam expugnat,ipſe,dum murum ſcandit, occiditur, Roma capitur diripiturq;. Rex Francorũ,dum Mediolanenſem Ducatum recuperare ſtudet,Vrbem Papiam obſidet,ſub mœnibus vrbis,commiſſo cum Imperatoris exercitus ducibus pręlio,capitur,& in Hyſpaniam auehitur anno 1524.Rhodus â Turcis expugnatur. In Hyſpania deinde tranſactũ fuit,de liberando Rege captiuo, eodemq; tempore pax inter eum & Imperatorem facta inBelgio,in vrbe Cameraco,anno 1535.Renato bello,Rex Sabaudiam,Pedemontanamq; ditionem inuadit, Imperatorem prouincia excedere cogit:Induciæ decennales ſequuntur.Imperator per mediã Galliã proficiſcitur, ad ſedandos tumultus in Flandria,per ſuam abſentiam, ortos, ijs ſopitis, bellũ redintegratur, quod tamen,poſt non multas incurſiones hinc inde factas,ſopitur,anno 1544.Quo tempore Angli occupant Boniam maritimam.Rex recuperandę vrbi intentus,erectis circa eã aliquot caſtellis & propugnaculis, moritur â Rambouillet, Anno ſalutis humanæ, 1546. cũ regnaſſet annis 32. relictis duobus poſt ſe liberis,Henrico,qui ei in regno ſucceſsit,& Margarita filia.

HEN-

HENRICVS 2, REX FRANCORVM 59. regnauit annis 13.

HEnricus, eius nominis ſecundus, coronatur Rex Francorum, die ſuo natali, nempe Martij menſis die vltimo, an-

mo, anno 1547. paternarum virtutum non minus, quàm regnorum hæres. Initio regni sui submisit Scotis auxilia, contra Anglos, eosq; in Gallia aggressus, omnibus, ab ĳs occupatis, circa maritimam Bononiam castellis, expulsos, in vrbem confugere cogit, quam non multo pôst deditione cœpit. Renouat etiam paternum fœdus cum Heluetĳs. Anno 1552. euocatus ab aliquot Germaniæ Principibus, expeditionem in Germaniam suscipit, occupata, in transitu, Vrbe Mediomatricũ, Lotharingię primaria. In reditu expugnat D'Anuillieriũ, Iunûm, Mommedium, & alia aliquot Castella, hostium suorum receptacula. Papæ Iulio reconciliatus, Parmam, Mirandolamq;, Italiæ vrbes liberat, Senensibus, ab Hispanis ereptam, libertatem restituit: Imperator Carolus quintus Vrbem Mediomatricum obsidet, magna exercitus parte amissa, re infecta discedit. Rex cœptis feliciter instans, capit Marieburgum, Bouinium & Dynantum vrbes, nequicquam resistente Imperatore, qui magno militum numero amisso, circa Rentinum reĳcitur. Induciæ factæ, pauloq; pôst, insecutis aliquot leuibus prælĳs, irritæ factæ. Tum Caroli Imperatoris filius, Hyspaniæ Rex, Philippus, Vrbem S. Quintinum obsidet, factoq; prælio, occisis gallorum aliquot millibus, captis etiam, ex prima nobilitate, quàm plurimis, expugnat & diripit. Rex Francorum, restauratis viribus, eripit Regi Philippo Vrbes Caletum, Guyneium, Hanium, & Comitatum Oianum, instructisq; copĳs, hostibus obuiam progreditur, qui tum apud Vrbem Ambianum castra habebant. Vnde, æquato quasi, vtrinq; damno, pacis conditiones fuêre initæ, interuenientibus connubĳs, Regis Philippi, cum filia natu maiore, Henrici Regis, & Principis Pedemontani, cum sorore vnica dicti Henrici Regis. Hinc omnia lætitiæ plena, per totam vrbem varia spectacula ædita, omnium animi gaudio perfusi fuere. Sed verißimè, inuicem cedunt, dolor ac voluptas, vt ait Tragicus. Rex enim ipse armatus decurrens, frusto disruptæ Lanceæ in oculum suum adacto, apud suos gaudio in dolorem mutato, post paucos dies, vitam finĳt, Regni sui anno 13. Iulĳ mensis die 10. Anno salutis humanæ 1559.

FRANCISCVS 2. REX FRANCORVM 60. regnauit annis 2.

FRancifcus, eius nominis fecundus, primogenitus Henrici Regis, anno ætatis fuæ 16. coronatur Rex Franco-

Francorum,anno 1559. Iam antea Scotiæ etiam Rex, ducta in vxorem,vnica Iacobi Stuardi Scotorũ Regis, filia, Illiusq; ergo,ante aliquot menses,miserat præsidium Gallicum, sedandis tumultibus, religionis causa,in Scotia ortis. Initio Regni sui, deducens sororem suam, ad ducem Lotharingum, cui desponsata fuerat,diuertensq; in vrbem Ambosiam, oritur seditio, eò quòd aduenerant aliquot viri Nobiles,qui cuperent Regi offerre supplices libellos, super negotio reformatæ religionis, Quòd verò armati eò venisse dicerentur,repulsam patiuntur, affecti etiam supremo supplicio, eorum nonnulli,die Martij 15 anno 1560. Publicaturq; Edictum abolitionis, eorum causa,qui à Romana Ecclesia secesserant,seditioq; sedata fuit. Hinc non multo post,cum Rex esset in publico regni conuentu, in sua amœnissima arce Fontanableau, offertur ei libellus, eorum nomine,qui reformatam religionem profitentur, liberum, tutumq; religionis suæ exercitium rogantes, concedi sibi etiam petebant Templa, aut alioquin alia accommoda loca,in quibus luce palàm, verbi diuini conciones audire, Sacramentaq; administrare queant, vt sic eorum fides hominibus innotescat, liberenturq; tandem calumnijs ijs, quibus passim falsò sugillarentur,quorum nihil tum impetrare potuerunt, reiecit tamen Rex eos ad Vniuersi Regni status, quos breui conuocare statuerat. Publicato etiam edicto, vt omnes, & singuli Regni sui subditi,pro se quisq; querelas,grauaminaq;,eò deferrent, libereq; proponerent,quibus omnibus, quantum æquitas iustitiaq; pateretur,mederi se velle significauit, Mandat etiam Prouinciarum præfectis,vt singuli suas ditiones diligenter obeant, ac lustrent, ne quid Respub: detrimenti capiat, Neue statuum Regni conuocatio,vllo pacto per tumultus excitatos,retardetur,aut impediatur. Dum his intentus, exercitu etiam instructus, degit in Vrbe Aureliensi, nato circa aures eius hulcere, paucis diebus extinguitur, cum regnasset menses sedecim,dies 26. die Decembris 5. anno à Christo nato 1560.

CAROLVS 9. REX FRANCORVM 61. regnauit annis 13.

CArolus, eius nominis nonus, mortuo fratre suo Rege Francisco, coronatur Francorum Rex, anno 1561. mense Maio. Non intermisso interim Conuentu statuum, à prędecessore

decessore suo, in Vrbe Aureliensi indicto, Vbi de consensu conuocatorum statuum, Administratio regni, Reginæ matri, Regiq; Nauarræ concessa est, donec Rex (tunc annos vndecim natus) pubescat, maiorq; declaretur. Conuocatur etiã colloquium Primorũ Parlamenti, aliorumq; ex tota Gallia doctorum virorum, publicaturq; Edictũ, anno 1562. mense Ianuario, quo concedebatur, reformatam religionem profitentibus, eam extra vrbes exercere, A contrariæ opinionis hominibus, non multo pôst impediti, Latrociniorũ, cædiumq; via facta fuit, subsequente sanguinolento ciuili bello, Cum nefarij homines, sub religionis prætextu, teterrima queq; facinora aggrederentur. Secutũ etiam prelium prope oppidũ Druidum, decembris 19. anno 1562. Mortuo deinde in obsidione Rhotomagensi, Rege Nauarræo, Duce etiã Guisio in obsidione Vrbis Aureliorum, à Poltrotto quodam obtruncato, anno 1563. pax facta est, eodẽ anno mensis Martij die 13. publicatumq; edictum, quo concedebatur, liberum exercitiũ reformatæ religionis, in multis Franciæ vrbibus, etiam extra eas. Rex declaratus Maior, lustratis præcipuis Regni sui Ciuitatibus, conuocat status Regni in Vrbem Molinium, vbi multa, publicam pacem spectantia, decreta quidem, sed vana irritaq; sequenti anno fuere. Vnde secuta est cruenta illa pugna, inter Parisiorum Vrbem & S. Dionisiũ anno 1567. die Nouem. 10. In qua occubuit Conestablius Franciæ, cuius morte, defertur exercitus Imperium ad Regis fratrem Ducem Andegauensem, natum tunc annos 19. Qui deinde cum Admiraldio, Principeq; Condæo, reformatæ religionis exercitus, Imperatoribus, conflixit prope Basacũ. Condæus captus occiditur. Admiralius obsidet Pictauium, infecta re dissoluit obsidionem. Hinc confligit cum Papistis, die Octo. 3. 1569. Anno deinde 1570. nouæ pacis conditiones initæ, quæ, anno 1572. mense Augusto, interueniente connubio Regis Nauarrei cum Regis sorore, in perpetuam firmamq; pacem transituræ credebantur. Ideoq; Admiraldius, Condæus, reliquiq; reformate religionis viri Nobiles, eô, à Rege inuitati aduenerant, qui quomodo excepti, etiam dimissi fuerint, cum toti terrarum Orbi notissimum sit, hîc narrare superfluum fuerit. Carolus cum fuisset Rex annis 13. viuos reliquit, anno 1574.

HENRICVS 3. REX FRANCORVM 62. regnauit annis.

HEnricus, eius nominis tertius, Dux Andegauensis, iam ante à Polonis in Regem ascitus, & coronatus, intellecta

intellecta fratris sui, Regis Caroli morte, cui ætate proximus erat, ideoq; Regnum Francorum succesſionis iure, ad se spectare sciret, re cum aliquot Poloniæ Principibus communicata, significauit sibi necessario in Franciam proficiscendum, cum capiendi possesſionem Regni, tum etiam confirmandæ in eo pacis, præcipue, causa, seq; intra annum, ad eos in Poloniam reuersurum promittens. Cum ij respondissent, iniquum fore, paucorum eum consensu regno discedere, qui, ad id, communi omnium consentiente voto, accitus esset. Ipse omnis moræ impatiens, conuocatione statuum Polonici regni non expectata, comitatus duobus domesticis Gallis, intempesta nocte, equorum incitatisſimo cursu, ex Vrbe Poloniæ primaria Cracouia, euadit in Franciam, coronaturq; Francorum Rex anno 1574. Neq; verò Francia, eius aduentu, optatam, omniumq; votis expetitam pacem, consequi potuit. Quare frater eius Dux Alenconius, cui iam olim prædecessor Rex Carolus custodes posuerat, vt quæ ageret, quibuscum etiam loqueretur, scire posset, cum ab hoc nihil humanius se haberi videret, eò quòd externorum hominum in Francia dominatum, magno Reipub: detrimento, Gallicæq; Nobilitatis singulari præiudicio inolescentem, damnaret, custodia feliciter euadit in suæ ditionis Vrbem Dreux, anno 1575. die 16. Septembris. Vnde, statim publico scripto Christianis Principibus mentem suam, discessusq; sui ex aula fraterna causam, testatam facit, eorumq; opes, auxiliaq; implorat.

Christe faue tuis.

FINIS.

NORIBERGÆ,
In Officina Typographica Katharinæ Theodorici Gerlachij relictæ Viduæ, & Hæredum Iohannis Montani.

